

Vládní návrh

ZÁKON

ze dne ...,

kterým se mění zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

Čl. I

Zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění zákona č. 184/1991 Sb., zákona č. 338/1992 Sb., zákona č. 48/1994 Sb., zákona č. 305/1997 Sb., zákona č. 149/1998 Sb., zákona č. 185/2001 Sb., zákona č. 274/2001 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 229/2003 Sb., zákona č. 270/2007 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 348/2009 Sb., zákona č. 183/2010 Sb., zákona č. 30/2011 Sb., zákona č. 300/2011 Sb., zákona č. 329/2011 Sb., zákona č. 458/2011 Sb., zákona č. 142/2012 Sb., zákona č. 174/2012 Sb., zákona č. 266/2015 Sb. a zákona č. 170/2017 Sb., se mění takto:

1. Nad § 1 se vkládá označení a nadpis části první, které znějí:

„ČÁST PRVNÍ ÚVODNÍ USTANOVENÍ“.

2. V § 1 úvodní části ustanovení se slova „Obce mohou vybírat“ nahrazují slovy „Obec může zavést“.
3. V § 1 písmeno b) zní:
„b) poplatek z pobytu,“.
4. V § 1 se písmeno e) zrušuje.
Dosavadní písmena f) až h) se označují jako písmena e) až g).

5. Nad § 2 se vkládají označení a nadpisy části druhé a hlavy I, které znějí:

„ČÁST DRUHÁ POPLATKY

Hlava I Poplatek ze psů“.

6. V § 2 odst. 1 se věta druhá nahrazuje větou „Tím může být pro účely tohoto poplatku osoba, která je přihlášená nebo má sídlo na území České republiky.“.

7. V § 2 odst. 2 větě druhé se slova „bezmocná¹⁾ a osoba s těžkým zdravotním postižením, která je držitelem průkazu ZTP/P podle zvláštního právního předpisu^{1a)}“ nahrazují slovy „osoba, která je považována za závislou na pomoci jiné fyzické osoby podle zákona upravujícího sociální služby, osoba, která je držitelem průkazu ZTP nebo ZTP/P“ a slova „zřízený obcí pro ztracené nebo opuštěné psy“ se nahrazují slovy „pro zvířata“.

Poznámky pod čarou č. 1 a 1a se zrušují, a to včetně odkazů na poznámku pod čarou č. 1a.

8. V § 2 odst. 3 věty druhá a třetí se nahrazují větami „Sazba poplatku ze psů za psa, jehož držitelem je osoba starší 65 let, činí až 200 Kč za kalendářní rok. U druhého a každého dalšího psa může sazba poplatku ze psů činit až o 50 % více, než činí horní hranice poplatku podle věty první nebo druhé.“ a ve větě poslední se slova „držení psa“ nahrazují slovy „trvání poplatkové povinnosti“.
9. V § 2 odst. 4 větě první se slova „místa trvalého pobytu“ nahrazují slovy „svého místa přihlášení“ a ve větách druhé a poslední se slova „trvalého pobytu“ nahrazují slovem „přihlášení“.

10. Nad § 3 se vkládá označení a nadpis hlavy II, které znějí:

„Hlava II
Poplatek z pobytu“.

11. § 3 včetně nadpisu zní:

„§ 3

Subjekt poplatku

Poplatníkem poplatku z pobytu je osoba, která v obci není přihlášená.“.

Poznámky pod čarou č. 4 a 4a se zrušují.

12. Za § 3 se vkládají nové § 3a až 3h, které včetně nadpisů znějí:

„§ 3a

Předmět poplatku

(1) Předmětem poplatku z pobytu je úplatný pobyt trvající nejvýše 60 po sobě jdoucích kalendářních dnů u jednotlivého poskytovatele pobytu.

(2) Předmětem poplatku není pobyt, při kterém je na základě zákona omezoována osobní svoboda.

§ 3b

Osvobození od poplatku

(1) Od poplatku z pobytu je osvobozena osoba

- a) nevidomá, osoba, která je považována za závislou na pomoci jiné fyzické osoby podle zákona upravujícího sociální služby, osoba, která je držitelem průkazu ZTP/P, a její průvodce,
- b) mladší 18 let,
- c) starší 65 let,
- d) hospitalizovaná na území obce ve zdravotnickém zařízení poskytovatele lůžkové péče s výjimkou osoby, které je poskytována lázeňská léčebně rehabilitační péče
  1. hrazená jako příspěvková lázeňská léčebně rehabilitační péče podle zákona upravujícího veřejné zdravotní pojištění, nebo
  2. nehrazená z veřejného zdravotního pojištění,
- e) pobývajících na území obce
  1. ve školském zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy anebo školském zařízení pro preventivně výchovnou péči anebo v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc,
  2. v zařízení poskytujícím ubytování podle zákona upravujícího sociální služby,
  3. v zařízení sloužícím k pomoci lidem v ohrožení nebo nouzi provozovaném veřejně prospěšným poplatníkem daně z příjmů právnických osob, nebo
  4. za účelem výkonu záchranných nebo likvidačních prací podle zákona o integrovaném záchranném systému.

(2) Od poplatku z pobytu je osvobozen příslušník bezpečnostního sboru, voják v činné službě, státní zaměstnanec nebo zaměstnanec České republiky pobývajících na území obce v zařízení ve vlastnictví České republiky nebo této obce v souvislosti s plněním služebních nebo pracovních úkolů.

§ 3c

Základ poplatku

Základem poplatku z pobytu je počet započatých dnů pobytu, s výjimkou dne počátku pobytu.

§ 3d

Sazba poplatku

Sazba poplatku z pobytu činí nejvýše 21 Kč.

§ 3e

Výpočet poplatku

Poplatek z pobytu se vypočte jako součin základu poplatku a sazby poplatku.

§ 3f

Plátce poplatku

- (1) Plátcem poplatku z pobytu je poskytovatel úplatného pobytu.
- (2) Plátce poplatku je povinen vybrat poplatek od poplatníka.

§ 3g

Evidenční povinnost

(1) Plátce poplatku z pobytu je povinen vést v listinné nebo elektronické podobě evidenční knihu za každé zařízení nebo místo, kde poskytuje úplatný pobyt. Do evidenční knihy zapisuje údaje týkající se fyzické osoby, které poskytuje úplatný pobyt.

(2) Údaji podle odstavce 1 jsou

- a) den počátku a den konce pobytu,
- b) jméno, popřípadě jména, příjmení a adresa místa přihlášení nebo obdobného místa v zahraničí,
- c) datum narození,
- d) číslo a druh průkazu totožnosti, kterým může být
  - 1. občanský průkaz,
  - 2. cestovní doklad,
  - 3. potvrzení o přechodném pobytu na území,
  - 4. pobytová karta rodinného příslušníka občana Evropské unie,
  - 5. průkaz o povolení k pobytu,
  - 6. průkaz o povolení k pobytu pro cizince,
  - 7. průkaz o povolení k trvalému pobytu,
  - 8. průkaz žadatele o udělení mezinárodní ochrany, nebo
  - 9. průkaz žadatele o poskytnutí dočasné ochrany, a
- e) výše vybraného poplatku, nebo důvod osvobození od poplatku.

(3) Zápisy do evidenční knihy musí být vedeny správně, úplně, průkazně, přehledně, srozumitelně, způsobem zaručujícím trvalost zápisů a musí být uspořádány postupně z časového hlediska.

(4) Plátce poplatku je povinen uchovávat evidenční knihu po dobu 6 let ode dne provedení posledního zápisu.

§ 3h

Evidenční povinnost ve zjednodušeném rozsahu

(1) Plátce poplatku z pobytu, který jako pořadatel kulturní nebo sportovní akce poskytuje úplatný pobyt účastníkům této akce, může plnit evidenční povinnost ve zjednodušeném rozsahu, pokud

- a) důvodně předpokládá, že poskytne pobyt nejméně 1000 účastníkům této akce, a
- b) oznámí záměr plnit evidenční povinnost ve zjednodušeném rozsahu nejméně 60 dnů přede dnem zahájení poskytování pobytu správci poplatku.

(2) Plátce poplatku v oznámení podle odstavce 1 písm. b) odůvodní předpokládaný počet účastníků akce, kterým bude poskytnut úplatný pobyt, a uvede o kulturní nebo sportovní akci alespoň údaje o

- a) dni počátku a dni konce konání této akce,
- b) názvu a druhu této akce, a
- c) jednotlivých zařízeních nebo místech, ve kterých se bude pobyt poskytovat.

(3) Správce poplatku rozhodnutím zakáže plátcí poplatku oznámené plnění evidenční povinnosti ve zjednodušeném rozsahu, nelze-li předpokládat splnění podmínek podle

odstavce 1. O zákazu plnění evidenční povinnosti ve zjednodušeném rozsahu rozhodne správce poplatku nejpozději do 15 dnů ode dne oznámení podle odstavce 1 písm. b).

(4) Při plnění evidenční povinnosti ve zjednodušeném rozsahu se v evidenční knize vedou pouze

- a) údaje podle odstavce 2 písm. a) až c) a
- b) souhrnné údaje o počtu účastníků, kterým byl poskytnut pobyt, a o výši vybraného poplatku v členění podle
  1. dne poskytnutí pobytu,
  2. zařízení nebo místa, ve kterých byl pobyt poskytnut, a
  3. důvodu osvobození.“.

13. V § 3d se číslo „21“ nahrazuje číslem „50“.

14. Nad § 4 se vkládá označení a nadpis hlavy III, které znějí:

„Hlava III
Poplatek za užívání veřejného prostranství“.

15. V § 4 odst. 1 větě druhé se slova „výtěžek je určen“ nahrazují slovy „celý výtěžek je odveden“.

16. V § 4 odst. 3 se slova „zdravotně postižené“ nahrazují slovy „, které jsou držiteli průkazu ZTP nebo ZTP/P“.

17. Nad § 6 se vkládá označení a nadpis hlavy IV, které znějí:

„Hlava IV
Poplatek ze vstupného“.

18. V § 6 odst. 1 větě poslední se slovo „určen“ nahrazuje slovem „odveden“.

19. § 7 se zrušuje.

20. Nad § 10 se vkládá označení a nadpis hlavy V, které znějí:

„Hlava V
Poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst“.

21. V § 10 v odst. 1 větě první se slova „mající trvalý pobyt“ nahrazují slovem „přihlášené“ a ve větě poslední se za slovo „ZTP“ vkládají slova „nebo ZTP/P“.

22. Nad § 10b se vkládá označení a nadpis hlavy VI, které znějí:

„Hlava VI
**Poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání
a odstraňování komunálních odpadů**“.

23. V § 10b odst. 1 písmeno a) zní:

„a) fyzická osoba přihlášená v obci,“.

24. V § 10b odst. 1 písm. b) se slova „hlášena k pobytu“ nahrazují slovem „přihlášená“.

25. V § 10b odst. 2 větě poslední se slova „obecnímu úřadu“ nahrazují slovy „správci poplatku“.

26. V § 10b odst. 4 se slova „hlášena k pobytu“ nahrazují slovem „přihlášená“.

27. V § 10b odst. 6 větě první se slovo „pobytu“ nahrazuje slovem „přihlášení“.

28. Nad § 10c se vkládá označení a nadpis hlavy VII, které znějí:

„Hlava VII
**Poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu
vodovodu nebo kanalizace**“.

29. V § 10c odst. 1 větě první se za slovo „Poplatek“ vkládají slova „za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace“.

30. V § 10c odst. 3 větě druhé se slovo „rozhodnutí¹⁸⁾“ nahrazuje slovy „rozhodnutí nebo nabytí právních účinků kolaudační souhlas“.

Poznámka pod čarou č. 18 se zrušuje.

31. Nad § 11 se vkládá označení a nadpis části třetí, které znějí:

„ČÁST TŘETÍ
ZAVEDENÍ A SPRÁVA POPLATKŮ“.

32. V § 11 odst. 1 až 3 se slova „obecní úřad“ nahrazují slovy „správce poplatku“.

33. V § 11 se na konci textu odstavce 3 doplňují slova „sledujícím jeho osud“.

34. V § 12 odst. 2 se slova „obecní úřad“ nahrazují slovy „správce poplatku“.

35. § 14 včetně nadpisu zní:

„§ 14

Zavedení poplatku

(1) Obec zavádí poplatek obecně závaznou vyhláškou.

(2) Obec v obecně závazné vyhlášce upraví

- a) sazbu poplatku,
- b) lhůtu pro podání ohlášení, nevyloučí-li povinnost ohlášení podat, a
- c) splatnost poplatku.

(3) Obec v obecně závazné vyhlášce může dále upravit

- a) další osvobození od poplatku,
- b) úlevu na poplatek,
- c) vyloučení povinnosti podat ohlášení,
- d) paušální částku poplatku, pokud její použití u tohoto poplatku zákon připouští; připouští-li zákon u tohoto poplatku volbu paušální částky, upraví obec i způsob její volby,
- e) další způsob placení a jemu odpovídající den platby poplatku, než je způsob placení a den platby podle daňového řádu, nebo
- f) delší lhůtu pro oznámení změn v podaném ohlášení.

(4) Obec v obecně závazné vyhlášce, kterou zavádí poplatek za užívání veřejného prostranství nebo poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst, určí místa, která těmto poplatkům v obci podléhají.“.

36. V § 14a se vkládá nový odstavec 1, který zní:

„(1) Poplatník nebo plátce poplatku je povinen podat správci poplatku ohlášení, nevyloučí-li obec tuto povinnost v obecně závazné vyhlášce. V případě poplatku odváděného plátcem poplatku podává ohlášení pouze plátce poplatku.“.

Dosavadní odstavce 1 až 4 se označují jako odstavce 2 až 5.

37. V § 14a odst. 2 písm. a) se slova „nebo obchodní firmu“ zrušují a slova „místo podnikání“ se nahrazují slovy „sídlo podnikatele“.

38. V § 14a odst. 2 písm. c) se slova „výše poplatkové povinnosti“ nahrazují slovem „poplatek“.

39. V § 14a se na konci textu odstavce 4 doplňují slova „, nestanoví-li obec v obecně závazné vyhlášce delší lhůtu“.

40. V § 14a se za odstavec 4 vkládá nový odstavec 5, který zní:

„(5) Povinnost ohlásit údaj podle odstavce 2 nebo jeho změnu se nevztahuje na údaj, který může správce poplatku automatizovaným způsobem zjistit z rejstříků nebo evidencí, do nichž má zřízen automatizovaný přístup. Okruh těchto údajů zveřejní správce poplatku na své úřední desce.“.

Dosavadní odstavec 5 se označuje jako odstavec 6.

41. V § 14a odst. 6 se číslo „3“ nahrazuje číslem „4“.

42. § 15 včetně nadpisu zní:

„§ 15

Správce poplatku

(1) Správcem poplatku je obecní úřad.

(2) Správa poplatku je výkonem přenesené působnosti.“.

43. V § 16 odst. 1 úvodní části ustanovení se slova „řízení o místních poplatcích“ nahrazují slovy „správy poplatků“.

44. V § 16 odst. 2 se za písmeno c) vkládá nové písmeno d), které zní:

„d) adresa, na kterou mají být doručovány písemnosti,“.

Dosavadní písmena d) až f) se označují jako písmena e) až g).

45. V § 16 se na konci odstavce 2 tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno h), které zní:

„h) typ datové schránky a identifikátor datové schránky, je-li tato datová schránka zpřístupněna.“.

46. § 16 odst. 3 písmeno h) zní:

„h) adresa, na kterou mají být doručovány písemnosti,“.

47. V § 16 se na konci odstavce 3 doplňují písmena i) až l), která znějí:

„i) jméno, popřípadě jména, příjmení, rodné příjmení a rodné číslo otce, matky, popřípadě jiného zákonného zástupce; v případě, že jeden z rodičů nebo jiný zákonný zástupce nemá přiděleno rodné číslo, jméno, popřípadě jména, příjmení a datum narození; je-li jiným zákonným zástupcem právnická osoba, název a adresa sídla,

j) datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o omezení svéprávnosti včetně uvedení čísla jednacího a označení soudu, který rozhodl o omezení svéprávnosti,

k) datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o zrušení omezení svéprávnosti,

- l) jméno, popřípadě jména, příjmení a rodné číslo opatrovníka; nebylo-li opatrovníkovi rodné číslo přiděleno, datum, místo a okres jeho narození a u opatrovníka, který se narodil v cizině, místo a stát, kde se narodil; je-li opatrovníkem ustanovena právnická osoba, název a adresa sídla.“.
48. V § 16 se na konci odstavce 4 tečka nahrazuje čárkou a doplňují se písmena h) až k), která znějí:
- „h) adresa, na kterou mají být doručovány písemnosti,
i) datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o omezení svéprávnosti včetně uvedení čísla jednacího a označení soudu, který rozhodl o omezení svéprávnosti,
j) datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o zrušení omezení svéprávnosti,
k) jméno, popřípadě jména, příjmení, rodné příjmení a rodné číslo nebo datum narození zákonných zástupců.“.
49. V § 16 odst. 5 se za větu první vkládá věta „Za stejných podmínek může správce poplatku získat také seznam osob přihlášených v obci.“.
50. V § 16a a v § 16b odst. 1 se slova „Obecní úřad“ nahrazují slovy „Správce poplatku“.
51. V § 16b odst. 3 se slova „obecní úřad“ nahrazují slovy „správce poplatku“.
52. Za § 16b se vkládá nová část čtvrtá, která včetně nadpisu zní:

**„ČÁST ČTVRTÁ
SPOLEČNÁ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ**

§ 16c

Přihlášení fyzické osoby

Pro účely poplatků se za přihlášení fyzické osoby považuje

- a) přihlášení k trvalému pobytu podle zákona o evidenci obyvatel, nebo
b) ohlášení místa pobytu podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky, zákona o azylu nebo zákona o dočasné ochraně cizinců, jde-li o cizince,
1. kterému byl povolen trvalý pobyt,
  2. který na území České republiky pobývá přechodně po dobu delší než 3 měsíce,
  3. který je žadatelem o udělení mezinárodní ochrany nebo osobou strpěnou na území podle zákona o azylu anebo žadatelem o poskytnutí dočasné ochrany podle zákona o dočasné ochraně cizinců, nebo
  4. kterému byla udělena mezinárodní ochrana nebo jde o cizince požívajícího dočasně ochrany cizinců.“.

Čl. II

Přechodné ustanovení

Pro poplatkové povinnosti u místních poplatků, jakož i pro práva a povinnosti s nimi související, vzniklé přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se použije zákon č. 565/1990 Sb. a obecně závazné vyhlášky obcí vydané na základě jeho zmocnění, ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

Čl. III

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2020, s výjimkou ustanovení čl. I bodu 13, které nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2021.

Důvodová zpráva

I. Obecná část

1. Zhodnocení platného právního stavu

Místní poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt a místní poplatek z ubytovací kapacity jsou zařazovány mezi místní daně, které jsou v různé podobě vybírány v zahraničí, kde jsou označovány také jako turistická daň, turistická taxa a dávka nebo pobytová daň.

Oba uvedené poplatky mají především fiskální funkci, neboť jejich účelem je zajistit příjmy do rozpočtu obce. Tyto příjmy by měly kompenzovat náklady, které obec vynaloží v souvislosti s cestovním ruchem a službami s ním spojenými, např. na likvidaci odpadů, rozvoj infrastruktury, péči o veřejnou zeleň a prostranství. Navíc obce ve většině případů prostřednictvím svých informačních center poskytují návštěvníkům různé propagační materiály, turistické průvodce, seznam pořádaných akcí, mapy apod. Zjednodušeně lze konstatovat, že účelem předmětných ubytovacích poplatků je především přispět na zvýšené náklady obcí v souvislosti se soustředěným turistickým ruchem.

Uvedené místní poplatky podle právní úpravy v zákoně č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o místních poplatcích“), zavádí obec v samostatné působnosti obecně závaznou vyhláškou, ve které upraví podrobnosti jejich vybírání, zejména stanoví konkrétní sazbu poplatku, vznik a zánik poplatkové povinnosti, lhůty pro splnění ohlašovací povinnosti, splatnost, úlevy a případné osvobození.

Předchůdcem uvedených místních poplatků byl od roku 1964 lázeňský poplatek (později poplatek z přechodného ubytování) a poplatek z ubytovací kapacity v rekreačních, školících a rehabilitačních zařízeních organizací v oblasti Krkonošského národního parku.

Poskytování ubytování je v právním řádu zachyceno v soukromém právu, a to zejména smlouvou o ubytování podle § 2326 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský zákoník“). Smlouva o ubytování se uzavírá za účelem poskytnutí ubytování v zařízení k tomu určeném, přičemž určením se v tomto případě rozumí určení v souladu s veřejnoprávními předpisy, zejména správním aktem (srov. BAJURA, Jan. § 2326 Základní ustanovení. In: ŠVESTKA, Jiří, Jan DVOŘÁK, Josef FIALA aj. *Občanský zákoník: Komentář, Svazek V, (§ 1721-2520)* [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2018-2-27]. ASPI_ID KO89_e2012CZ. Dostupné v Systému ASPI. ISSN: 2336-517X.). V případě, že je ubytování poskytnuto v zařízení neurčeném k ubytování, půjde zpravidla o nepojmenovanou smlouvu založenou na smlouvě o ubytování, protože podmínka o určení zařízení k ubytování je součástí definičního znaku smlouvy o ubytování. Alternativně, a to v libovolném druhu zařízení, lze ubytování poskytnout na základě nájemní smlouvy, výprosy nebo jiné smlouvy, ať již jde v daném případě o zastřenou smlouvu o ubytování, nebo ne. Lze tak shrnout, že ubytování lze poskytnout na základě různých institutů soukromého práva, z nichž je smlouva o ubytování hlavním, ale nikoliv jediným využívaným smluvním typem.

Platný právní stav v dotčené oblasti je v souladu s principem zákazu diskriminace.

2. Odůvodnění hlavních principů navrhované právní úpravy

2.1. Zavedení systematického členění zákona

Zákon o místních poplatcích v současné době není systematicky členěn a je tvořen pouze posloupností paragrafů bez nadpisů.

Zavedení nového poplatku z pobytu, jehož konstrukce by odpovídala současným trendům tvorby moderní daňověprávní legislativy navázané na zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „daňový řád“), tak, aby byly specificky vymezeny jednotlivé konstrukční prvky poplatku, by však vedlo k zásadnímu zneprůhlednění zákona, pokud by zároveň měly jednotlivé konstrukční prvky být rozčleněny do samostatných ustanovení, jak je běžně činěno u jiných právních předpisů (srov. např. poplatky za ukládání radioaktivních odpadů podle § 118 až § 135 zákona č. 236/2016 Sb., atomový zákon, ve znění pozdějších předpisů). Východiskem z takového nepřehledného stavu by mohlo být buď upravení celého poplatku v rámci jednoho ustanovení, byť s explicitně oddělenými konstrukčními prvky (obdobně jako je tomu v případě tzv. audiovizuálních poplatků podle § 25 až § 29 zákona č. 496/2012 Sb., o audiovizuálních dílech a podpoře kinematografie a o změně některých zákonů (zákon o audiovizi), ve znění pozdějších předpisů), nebo zavedení systematického členění do zákona o místních poplatcích.

Zavedení systematického členění se jeví jako vhodnější varianta, a to nejen pro účely samotného zavedení poplatku z pobytu, ale i v návaznosti na další očekávané změny, které lze v souvislosti s místními poplatky předvídat. Již dříve byla vládě předložena nová úprava poplatků z komunálního odpadu, která si svým rozsahem vynutila navržení zavedení systematiky do zákona o místních poplatcích (srov. Návrh zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o odpadech a zákona o vybraných výrobcích s ukončenou životností, evidovaný v systému eKlep pod čj. OVA 1312/16, dostupné z: <https://apps.odok.cz/veklep-detail?pid=KORNAEMCFLCA>). Podle Plánu legislativních prací vlády na zbývajících část roku 2018 má být návrh nové legislativy v oblasti odpadů znovu předložen vládě v prosinci 2018.

Zákon o místních poplatcích bude nově členěn na části a hlavy takto:

- **Část první:** úvodní ustanovení
  - § 1
- **Část druhá:** poplatky
  - **Hlava I:** poplatek ze psů
    - § 2
  - **Hlava II:** poplatek z pobytu
    - § 3 až § 3h
  - **Hlava III:** poplatek za užívání veřejného prostranství
    - § 4
  - **Hlava IV:** poplatek ze vstupného
    - § 6
  - **Hlava V:** poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst
    - § 10
  - **Hlava VI:** poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů
    - § 10b

- **Hlava VII:** poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace
  - § 10c
- **Část třetí:** zavedení a správa poplatků
  - § 11 až § 16b
- **Část čtvrtá:** společná a závěrečná ustanovení
  - § 16c až § 18

2.2. Zavedení poplatku z pobytu

Namísto stávajících místních poplatků za lázeňský nebo rekreační pobyt a z ubytovací kapacity se zavádí jediný poplatek, a sice poplatek z pobytu.

Tento poplatek ideově vychází zejména ze stávajícího poplatku za lázeňský nebo rekreační pobyt, ale přináší několik dílčích změn, které mění povahu a využitelnost tohoto poplatku. Poplatek z pobytu bude moci zavést libovolná obec, aniž by nutně musela být lázeňským místem nebo místem soustředěného turistického ruchu, na rozdíl od stávajícího poplatku za lázeňský nebo rekreační pobyt. Poplatek z pobytu se pak také zásadně neváže na účel, za kterým pobývajících v dané obci pobývá, s výjimkou některých osvobození.

Předmětem poplatku z pobytu je úplatný pobyt v obci u jednotlivého poskytovatele pobytu, pokud délka tohoto pobytu nepřekročí 60 po sobě jdoucích kalendářních dnů. Základ poplatku se počítá po jednotlivých započatých dnech pobytu s vyloučením prvního dne pobytu. Rozhodný je tak počet přenocování v obci u daného poskytovatele pobytu. Poskytovatelem pobytu pak může být kdokoli, kdo poskytl úplatný pobyt, tedy jak fyzická osoba, tak právnická osoba, ale i jednotka bez právní osobnosti, například svěřenský fond, pokud byl úplatný pobyt poskytnut kupříkladu při činnosti závodu vloženého do této jednotky.

Předmětem poplatku je záměrně „úplatné poskytnutí pobytu“, a nikoliv „ubytování“. Ubytování poskytnuté na základě smlouvy o ubytování podle občanského zákoníku je sice jednou z forem úplatného poskytnutí pobytu, ale předmět poplatku má být širší a má zahrnout i zastřešené formy ubytování poskytovaného formálně na základě nájemní nebo jiné smlouvy, a dále má zahrnout úplatné poskytnutí pobytu v prostorách k tomu primárně určených, zejména v bytech, ateliérech a v dalších prostorách zkolaudovaných k jiným účelům než k poskytování ubytování, ale například i na zahradě nebo louce, pokud poskytovatel pobytu za pobyt na nich vybírá úplatu od pobývajících.

Povinnost platit poplatek z pobytu dopadá pouze na pobývajících, kteří nejsou přihlášení v dané obci, tedy zde nemají trvalý pobyt nebo zde nejsou hlášeni ve smyslu zákona o pobytu cizinců, zákona o azylu nebo zákona o dočasné ochraně cizinců (§ 16c).

Model správy poplatku z pobytu odpovídá modelu dosavadního poplatku za lázeňský nebo rekreační pobyt. Poskytovatel pobytu na svou majetkovou odpovědnost vybere poplatek od pobývajících a odvede jej správci poplatku. Pobývajících tak zásadně se správcem poplatku nekomunikuje, i když mu daňový řád poskytuje právní institut stížnosti na postup plátce poplatku pro případ, kdy by od něj byl vybrán poplatek v nesprávné výši (§ 237 daňového řádu).

Aby bylo možné zpětně prověřit správnost odvedení poplatku, je poskytovatel pobytu povinen vést evidenční knihu, do které zapisuje údaje o pobývajících, kterým byl poskytnut pobyt za úplatu. Evidenční kniha má obsahovat záznamy o všech pobývajících, tedy nejen o neosvobozených poplatnících, ale i o poplatnících, kterým svědčí některé z osvobození, a o pobývajících, kteří poplatníky nejsou, protože jsou přihlášení v dané obci. Z důvodu snížení administrativní zátěže se pro velké sportovní nebo kulturní akce navrhuje možnost

vést údaje v evidenční knize ve zjednodušeném rozsahu a to na základě ohlášení správci poplatku.

Právní úprava poplatku z pobytu byla navržena v souladu s moderními trendy současné daňové legislativy tak, aby jednotlivé konstrukční prvky poplatku byly jasně vymezeny a bylo tak zejména možné dovodit, co je předmětem poplatku a kdo je jeho poplatníkem, což je v souladu s požadavkem na jasnost a srozumitelnost právní úpravy v daňové oblasti, která by neměla vést k výkladovým nejednoznačnostem, které nemohou jít k tíži subjektům poplatku (srov. nálezy Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 1611/07 ze dne 2. prosince 2008). Výkladové nejednoznačnosti by tak šly k tíži správců poplatku, resp. přeneseně k tíži příjemců výnosu z poplatků, tedy v tomto případě obcí, které na svém území poplatek z pobytu zavedou.

2.3. Další změny v zákoně o místních poplatcích

V rámci dalších navržených změn dochází k výslovnému rozšíření osvobození od poplatku ze psů na provozovatele všech druhů útulků pro ztracené psy a opuštěné psy, bez ohledu na to, kdo tyto útulky zřídil. S ohledem na to, že toto osvobození těmto provozovatelům svědčilo na základě dřívější judikatury správních soudů (zejména rozsudek Nejvyššího správního soudu čj. 2 Afs 107/2007-168) již podle stávající právní úpravy, jde pouze o promítnutí tohoto principu do platné právní úpravy tak, aby došlo ke zvýšení právní jistoty jejich adresátů. Při tom dochází k navázání na pojem „útulek pro zvířata“ zavedený v zákoně č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „veterinární zákon“).

Upravuje se vynětí charitativních akcí z poplatku za užívání veřejného prostranství a poplatku ze vstupného. Toto vynětí se zachovává, avšak doplňuje se protizneužívací klauzule, podle které lze vynětí z poplatku uplatnit pouze v případě, kdy je výtěžek akce na charitativní účely skutečně odveden.

Dále dochází ke sjednocení přístupu ke státním občanům České republiky a k cizincům, kteří jsou hlášeni k pobytu na území České republiky. Zákon o místních poplatcích nově nebude zásadně činit rozdíly mezi přihlášením k trvalému pobytu a hlášením místa pobytu podle předpisů cizineckého práva. Cílem této změny je rozšíření principu rovného přístupu, který byl doposud uplatněn pouze v případě poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů (§10b), na všechny poplatky, které operují s úřední evidencí místa pobytu. Jde o poplatek ze psů (§ 2), poplatek z pobytu (§ 3) a poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst (§ 10). V případě poplatku ze psů jde o rozšíření okruhu osob, které poplatku podléhají, v případě ostatních poplatků jde o zúžení tohoto okruhu. Rovný přístup k cizincům bude uplatňován nejen k občanům členských států Evropské unie, ale i k cizincům z jiných států, pokud jsou vedeni v úředních evidencích.

Pro posílení právní jistoty adresátů právní úpravy a odstranění možných výkladových nejasností se navrhuje úprava podmínek nároku na nižší sazbu z poplatku ze psů. Dosavadní výkladové problémy nově navržená úprava odstraňuje tím, že snížená maximální sazba poplatku ze psů nebude nadále vázána na pobírání důchodu (resp. okolnost, že tento důchod představuje jediný zdroj příjmů poplatníka), ale bude vázána na dosažení věku 65 let. Od poplatku budou rovněž nově osvobozeni kromě držitelů průkazu ZTP/P i držitelé průkazu ZTP.

Dále se v návaznosti na užívanou danověprávní terminologii zavádí pojem správce poplatku jako označení orgánu, který provádí správu poplatku, a zavádí se explicitní vyjádření podmínek, za kterých se mu podává ohlášení.

V neposlední řadě se pak výslovně zavádí pravomoc obecního úřadu, jako správce poplatku, získat pro účely správy poplatků ze základních registrů a agendových informačních systémů evidence obyvatel a cizinců seznam fyzických osob přihlášených na území obce, pokud je získání takového seznamu nezbytné pro plnění konkrétního úkolu při správě poplatků. Tento seznam je potřebný pro účely správy poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů (§ 10b), protože poplatníkem tohoto poplatku je každá fyzická osoba přihlášená v obci. Obcím však byl v praxi odpírán přístup k seznamu těchto osob s tím, že stávající právní úprava jim umožňuje přístup pouze k údajům o jednotlivé konkrétně určené fyzické osobě. To však správu poplatku zásadním způsobem ztěžuje, což se snaží návrh zákona napravit.

3. Vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy

3.1. Výše sazby

Od roku 1991 prošla právní úprava obou poplatků řadou změn, na základě kterých především poplatek z ubytovací kapacity ztratil svůj původní smysl. Úpravou tohoto poplatku v roce 2009 došlo ke zrušení osvobození ubytovací kapacity v zařízeních sloužících pro ubytování pracovníků právnických a fyzických osob, které toto zařízení vlastní, a současně bylo vypuštěno omezení stanovit poplatek pouze v lázeňských místech a místech soustředěného turistického ruchu. U poplatku za lázeňský nebo rekreační pobyt nedošlo k žádným výrazným úpravám. Předmětem diskuse však byla výše sazby, která činí až 15 Kč za osobu a za každý započatý den pobytu, následující po dni příjezdu. Přes opakované požadavky, zejména obcí a měst s lázeňským statutem sdružených ve Sdružení lázeňských míst ČR i Svazu měst a obcí ČR zůstává sazba poplatku v nezměněné výši ode dne nabytí účinnosti zákona, tj. 27 let. Výše sazby poplatku neodpovídá současným podmínkám, zejména nelze pochybovat o tom, že náklady lázeňských míst a míst se zvýšeným soustředěným turistickým ruchem na udržování lázeňské a jiné infrastruktury (kolonády, parky, místní komunikace, nároky na čistotu apod.), které jsou využívány i zvýšeným počtem návštěvníků, za období od zavedení tohoto poplatku mnohonásobně vzrostly.

S ohledem na uvedené je vhodné maximální hranici sazby nově navrhovaného poplatku z pobytu zvýšit. Ke zvýšení maximální hranice sazby dojde postupně ve dvou fázích, aby bylo zajištěno, že případný dopad na osoby krátkodobě pobývajících v obci v důsledku zvýšení sazby poplatku ze strany obcí (ke kterému může, ale nemusí, dojít v závislosti na rozhodnutí obce) bude přiměřeně rozložen v čase. V první fázi, tj. od účinnosti navrhovaného zákona do konce roku 2020, bude maximální hranice sazby poplatku z pobytu činit 21 Kč, což odpovídá součtu maximálních sazeb obou stávajících místních poplatků, poplatku za lázeňský nebo rekreační pobyt (15 Kč) a poplatku z ubytovací kapacity (6 Kč). V druhé fázi, která nastane od 1. ledna 2021, bude maximální hranice sazby poplatku z pobytu navýšena na 50 Kč, aby byly zohledněny výše uvedené skutečnosti. Skutečná výše sazby v konkrétní obci bude i nadále záviset na tom, jakou sazbu v rámci zákonem stanovených parametrů zakotví obec ve své obecně závazné vyhlášce.

Místní poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt a poplatek z ubytovací kapacity lze zařadit mezi tradiční místní daně a svým charakterem patří z hlediska historického mezi tzv. turistické taxi, které jsou v evropských zemích označovány různými názvy.

Přehled současné právní úpravy ve vybraných evropských zemích je uveden v následující tabulce:

Tabulka 1: Země mající zavedený poplatek za ubytování (nebo např. turistický poplatek, lázeňský poplatek či jiný obdobný poplatek, daň nebo taxu). Přepočet měnových kurzů je proveden podle kurzů vyhlášených Českou národní bankou pro 21. únor 2018.

Země	Název poplatku	Výše sazby	Poznámka
Bulharsko	Turistický poplatek	0,20 až 3,00 BGN (cca 2,60 Kč až 38,90 Kč) za přenocování	Výši stanovuje místní municipalita.
Itálie	Daň z „vykládky“		Vybírá se na ostrovech místo turistické/pobytové daně - je obsažena v ceně jízdenky a vybírána lodními společnostmi.
	Turistická/pobytová daň	1 až 7 EUR (cca 25,40 Kč až 177,50 Kč) za den a osobu	Uplatňuje se v turistických lokalitách.
Chorvatsko	Daň z prázdninových domů	5 až 15 HRK (cca 17,- Kč až 51,10 Kč) podle počtu m ² užitného prostoru	Daň je stanovena zákonem a upravena místními samosprávami.
Lucembursko	Daně za turistické pobyty		Stanovované autonomně na úrovni jednotlivých 102 komun, bez zásahů/dozoru státní správy.
Maďarsko	Turistická daň	až 300 HUF (cca 24,37 Kč) za noc anebo až 4 % z platby za ubytování	Přesnou výši stanoví místní samospráva.
Německo	Lázeňská taxa/poplatek či pobytová taxa	1 až 3,50 EUR (cca 25,40 Kč až 88,80 Kč) na osobu na noc	Úprava je obsažena v zákoně dané spolkové země.
Nizozemí	Dočasná daň z pobytu		Dopadá na toho, kdo stráví v obci, v níž je nerezidentem, více než 90 nocí.
	Daň vybíraná od turistů		Dopadá na toho, kdo stráví noc v obci, v níž je nerezidentem.

Země	Název poplatku	Výše sazby	Poznámka
Polsko	Lázeňský poplatek	Místní samosprávy si mohou určit konkrétní výši až do výše vyhlášené ministerstvem financí	Osobám, od kterých je vybírán lázeňský poplatek, není účtována pobytová taxa.
	Pobytová taxa	Místní samosprávy si mohou určit konkrétní výši až do výše vyhlášené ministerstvem financí	Nevybírá se od osob, kterým je účtován lázeňský poplatek.
Rakousko	Poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt	–	Vybírán pouze v lázeňských městech.
	Poplatek z ubytovací kapacity	Výši si stanovují místní samosprávy, např. v Salzburgu činí 1,50 EUR (cca 38,- Kč) za každou osobu a noc + příplatek 0,05 EUR (cca 1,30 Kč) jako příspěvek do fondu podpory cestovního ruchu	Spolkové (federální) zákony stanoví podrobnosti ohledně poplatků, přičemž místní samosprávy stanoví konkrétní výši.
Řecko	Ubytovací daň	Hotely 1-2* 0,50 EUR (cca 12,70 Kč) 3* 1,50 EUR (cca 38,- Kč) 4* 3,00 EUR (cca 76,- Kč) 5* 4,00 EUR (cca 101,40 Kč) Penziony 0,25 až 1,00 EUR (cca 6,30 Kč až 25,40 Kč)	Platí majitelé veškerých ubytovacích zařízení.

Země	Název poplatku	Výše sazby	Poznámka
Slovensko	Místní daň za ubytování	Výši daně stanoví samospráva, např. v Bratislavě činí 1,70 EUR (cca 43,10 Kč) pro fyzickou osobu za noc v ubytovacím zařízení	Platí se za ubytování v ubytovacím zařízení; ubytovacím zařízením se rozumí hotel, motel, hotel, hostel, penzion, apartmánový dům, lázeňský dům, ubytovací zařízení přírodních léčebných lázní a lázeňských zařízení, turistická ubytovna, chata, stavba na individuální rekreaci, srub, bungalov, kemp, minikemp, tábořiště, rodinný dům, byt v bytovém domě, v rodinném domě nebo ve stavbě sloužící k více účelům.

Z tabulky č. 1 je patrné, že stávající výše poplatku za lázeňský nebo rekreační pobyt i poplatku z ubytovací kapacity patří mezi nejnižší z posuzovaných států.

3.2. Problematika tzv. „sdílené ekonomiky“

Akcentovaným současným tématem je tzv. „sdílená ekonomika“, v kontextu navrženého zákona zejména její segment zaměřený na zprostředkování a poskytování ubytovacích a obdobných služeb.

Tyto služby v poslední době čím dál tím více konkurují klasickým ubytovacím službám. Například v Praze byl k prvnímu pololetí 2016 poskytnut pobyt až 32 % turistů prostřednictvím portálu Airbnb (srov. KVÍTKOVÁ, Zuzana. Analýza nabídky Airbnb v Praze a komparace vybraných ukazatelů s hromadnými ubytovacími zařízeními. In: *Sborník mezinárodní vědecké konference Hotelnictví, turismus a vzdělávání: 8. ročník*. Praha: Vysoká škola hotelová v Praze 8, 2016, ISBN 978-80-87411-75-9. str. 90), který je vnímán jako klasický představitel provozovatele služeb sdílené ekonomiky v této oblasti.

V oblasti poskytování pobytu jsou tak tradiční hromadná ubytovací zařízení, například hotely a hostely, čím dál tím méně dominantními subjekty. Poskytovat pobyt prostřednictvím těchto služeb může zásadně kdokoli, kdo disponuje alespoň zhruba vhodným prostorem, který se dá poskytnout pro pobytové účely. Nemusí jít ani o vlastníka daného prostoru. To však zásadním způsobem ztěžuje správu poplatku, protože takové poskytovatele pobytu není možné nalézt v žádné úředně vedené evidenci.

Dále se jako problematické ukázalo vymezení poplatku z ubytovací kapacity, protože ten lze uplatnit pouze v případě ubytovacích zařízení určených k poskytování ubytování v souladu s veřejnoprávními předpisy stavebního práva. Tento poplatek tak na poskytování pobytu prostřednictvím služeb sdílené ekonomiky dopadá pouze, pokud je jimi nabízen pobyt

v některém hromadném ubytovacím zařízení. I když lze prostřednictvím služeb sdílené ekonomiky poskytovat i takovéto pobyty, lze konstatovat, že nabízeno je zejména poskytnutí pobytu v bytech, které k poskytování ubytovacích služeb určeny nejsou, a proto na ně ani nedopadá tento poplatek. To je také jeden z hlavních důvodů, proč se poplatek z ubytovací kapacity navrhuje zrušit s tím, že na něj nový poplatek z pobytu ideově navazuje pouze v tom ohledu, že jej lze zavést v libovolné obci a zásadně není rozhodný účel pobytu.

3.3. Výkladové problémy

Návrh zákona je předkládán také z důvodu, že při aplikaci zákona dochází k výkladovým problémům, např. ohledně snížené sazby poplatku ze psa, jehož držitelem je poživatel invalidního, starobního, vdovského nebo vdoveckého důchodu, pokud nemá žádný jiný zdroj příjmu nebo ohledně osvobození od poplatku ze psů pro osoby provozující útulky pro ztracené nebo opuštěné psy. V důsledku nedostatečné právní úpravy je u poplatku za užívání veřejného prostranství a poplatku ze vstupného vytvořen předpoklad pro možnost spekulativního jednání pořadatelů akcí, kteří prohlásí, že akce je pořádána za účelem získání finančních prostředků na charitu nebo veřejně prospěšné účely, ale následně žádný finanční výtěžek na tuto činnost neodvedou.

4. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem

Podle čl. 2 odst. 3 Ústavy slouží státní moc všem občanům a lze ji uplatňovat jen v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon. Dle čl. 2 odst. 2 Listiny lze státní moc uplatňovat jen v případech a v mezích stanovených zákonem, a to způsobem, který zákon stanoví. Povinnosti mohou být ukládány toliko na základě zákona a v jeho mezích a jen při zachování základních práv a svobod (čl. 4 odst. 1 Listiny). Zásadu zákonnosti a enumerativnosti veřejnoprávních pretenzí návrh zákona respektuje.

Závěry z posouzení dopadů navrhované právní úpravy do práva na ochranu soukromí a osobních údajů provedeného v části 5.1. jsou zásadně použitelné i při posuzování dopadů do práv podle čl. 10 odst. 2 a 3 Listiny základních práv a svobod.

Obce mají jako územní samosprávné celky ústavní právo na samosprávu, jehož základní složkou je právo na fiskální samosprávu, tedy právo rozhodovat samostatně o svých příjmech a výdajích. Místní poplatky představují jeden z klíčových institutů fiskální samosprávy obcí. Obce mohou v souladu s čl. 11 odst. 5 Listiny základních práv a svobod vybírat pouze ty daně a poplatky, které předvídá zákon. Nemohou tak bez zákonného zmocnění zavádět nové daně a poplatky, byť by jejich předmět náležel do sféry záležitostí, které obec spravuje samostatně (srov. nálezy Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 63/04 ze dne 22. března 2005). Obec je tak při realizaci svého ústavního práva na fiskální samosprávu do určité míry závislá na podmínkách, které jí zákonem stanoví státní moc. Ta by proto měla pravidelně vyhodnocovat, zda je právní úprava místních poplatků v souladu se zájmy obcí, při současné ochraně práv subjektů poplatku. V rámci předloženého návrhu zákona se navrhuje rozšíření okruhu poplatníků poplatku ze psů, rozšíření možnosti ukládat poplatek související s pobytem na všechny obce (stávající poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt nebylo možné zavést ve všech obcích), zvýšení maximální sazby tohoto poplatku, protizneužívací klauzule u poplatku za užívání veřejného prostranství a poplatku ze vstupného, pokud jde o pořádání charitativních akcí, a explicitní zakotvení možnosti získat seznam poplatníků poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů (§ 10b). Všechna tato opatření posilují fiskální pravomoc obcí. Vedle toho se navrhuje terminologické změny, které mají na fiskální práva obcí neutrální dopad, protože nepředstavují věcnou změnu. Konečně potenciálně negativní dopad na fiskální práva obcí má zavedení stejného režimu pro výjimku z poplatku, jaká je uplatňována v případě osob

s trvalým pobytem v obci, i na cizině, kteří mají v obci hlášený jiný druh pobytu na základě předpisů cizineckého práva. Toto rozšíření výjimky se uplatní v případě poplatku z pobytu a poplatku za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst. Z toho plynoucí omezení fiskálních práv obce je však proporcionální s ohledem na to, že se nedůvodně rozlišovalo mezi jednotlivými skupinami stálých, úředně evidovaných obyvatel obce.

Z výše uvedených důvodů je návrh zákona plně v souladu s ústavním pořádkem, včetně práva na ochranu soukromí chráněným čl. 7 odst. 1 a čl. 10 odst. 2 Listiny základních práv a svobod a práva obcí na samosprávu podle čl. 100 odst. 1 Ústavy.

5. Zhodnocení slučitelnosti navrhované právní úpravy se závazky vyplývajícími pro Českou republiku z jejího členství v Evropské unii

Návrh zákona je plně slučitelný se závazky vyplývajícími pro Českou republiku z jejího členství v Evropské unii.

Oprávnění stanovit místní poplatky je ve výlučné působnosti členských států. Nicméně přesto je žádoucí návrh blíže posoudit z pohledu některých dotčených unijních předpisů.

5.1. Nařízení GDPR

Navrhovaná právní úprava má dopady ve vztahu k ochraně osobních údajů, protože se poskytovatelům pobytu ukládá povinnost vést evidenční knihu, ve které bude vedena evidence poskytnutých úplatných pobytů, bez ohledu na to, komu tyto pobyty byly poskytnuty. V evidenční knize se vedou základní údaje o poskytnutých úplatných pobytech rozhodné pro určení výše poplatku. Tyto údaje se vedou o fyzických osobách, kterým byl úplatný pobyt poskytnut. Evidované údaje se tak vážou k určené fyzické osobě, a jde tedy o osobní údaje. Evidovanými údaji jsou doba pobytu, údaje o osobě, které byl pobyt poskytnut, v rozsahu osobního jména, příjmení a adresy jejího přihlášení (nebo obdobné adresy v zahraničí), čísla a druhu jejího průkazu totožnosti, a dále důvodu pro případné osvobození a výše vybraného poplatku.

Vedení této evidenční knihy představuje zvláštní formu záznamní povinnosti, na základě které bude možné zpětně ověřit výši poplatku z pobytu, která má být odvedena poskytovatelem pobytu. Evidované údaje se všechny úzce vztahují k rozhodným skutečnostem nutným pro určení výše poplatku nebo pro posouzení nároku na osvobození nebo vynětí z předmětu poplatku. Bez vedení této evidence je zásadně nemožné zpětně posoudit, v jaké výši má plátce poplatku odvést poplatek správci poplatku.

Evidenční kniha se uchovává po dobu 6 let od provedení posledního zápisu v ní, tedy po stejnou dobu jako podle stávající právní úpravy. Tato doba je delší než výchozí lhůta pro stanovení poplatku, která činí 3 roky ode dne, kdy se stal poplatek splatný (§ 148 odst. 1 daňového řádu), což je okolnost plynoucí z obecně závazné vyhlášky obce, která na svém území poplatek zavedla. Lhůta pro stanovení poplatku však může být za zákonem předvídaných okolností prodloužena až na 10 let (§ 148 odst. 5 daňového řádu). Pro účely správy poplatku je žádoucí, aby byly evidované údaje uchovávány po celou dobu lhůty pro stanovení daně (§ 97 odst. 5 daňového řádu). S ohledem na specifickou správu místních poplatků, která probíhá zásadně pouze v platební rovině, je dále potřebné, aby byly tyto údaje uchovávány taktéž po dobu běhu lhůty pro placení daně, která činí 6 až 20 let (§ 160 odst. 1 a 5 daňového řádu). Z důvodu širokého okruhu poskytovatelů pobytu, kterým je uložena povinnost vést evidenční knihu (což jsou nejen profesionální ubytovatelé, ale může jím být zásadně kdokoli), existuje legitimní zájem na minimalizaci administrativní náročnosti vedení takové evidence. Návrh zákona se snaží administrativní náročnost vedení

evidenční knihy snižovat tím, že se lhůty pro její uchovávání váží ke knize jako celku a nikoliv k jejím jednotlivým záznamům, kterým může lhůta pro stanovení daně začínat a končit v různé okamžiky. Zároveň se tato lhůta stanoví nezávisle na splatnosti místního poplatku, a to jednotně v délce 6 let, což odpovídá základní délce lhůty pro placení poplatku. Doba pro uchovávání evidenční knihy je pak kratší než maximální délka lhůty pro stanovení poplatku, ale odpovídá dvojnásobku základní lhůty pro stanovení poplatku, což by měla být dostatečná doba pro účely správy poplatku v konkrétním případě.

Pro účely správy poplatků má správce poplatku nově přístup k některým dalším údajům vedených v registru obyvatel, informačním systému evidence obyvatel a informačním systému cizinců. V registru obyvatel jde o údaje o doručovací adrese a o identifikátoru datové schránky poplatníka, v informačním systému evidence obyvatel jde o údaje o doručovací adrese, omezení svéprávnosti a opatrovníkovi a konečně v informačním systému cizinců jde o údaje o doručovací adrese, omezení svéprávnosti a zákonných zástupcích poplatníka. Doručovací adresa a identifikátor datové schránky poplatníka souvisí s komunikací při poplatkovém řízení. Údaje o omezení svéprávnosti a opatrovníkovi, resp. o zákonných zástupcích, pak souvisí s přechodem poplatkové povinnosti podle § 12. Ve všech případech může správce poplatku k těmto údajům přistoupit pouze, pokud je to nezbytné pro splnění daného úkolu (§ 16 odst. 5).

Dále se stanoví pravomoc správce poplatku získat v konkrétním případě pro plnění konkrétního úkolu při správě poplatků seznam fyzických osob přihlášených v obci, a to ze základních registrů, agendového informačního systému evidence obyvatel nebo agendového informačního systému cizinců, pokud to bude nezbytné pro plnění tohoto úkolu. Tento přístup tak půjde uplatnit pouze u poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů (§ 10b), jehož poplatníkem je každá osoba přihlášená na území obce.

Navržená právní úprava je v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů), dále jen jako „nařízení GDPR“.

Navržená právní úprava představuje legitimní zákonný rámec pro zpracování osobních údajů jak poskytovatelem pobytu při vedení evidenční knihy (čl. 6 odst. 1 písm. c) nařízení GDPR), tak správcem poplatku při získání seznamu poplatníků v obci (čl. 6 odst. 1 písm. e) nařízení GDPR). V obou případech jde také o přiměřené a relevantní zpracování osobních údajů omezené na nezbytný rozsah ve vztahu k účelu, pro který jsou zpracovávány (čl. 5 odst. 1 písm. c) nařízení GDPR). V případě uchovávání evidenční knihy pak jde o jejich uchování po dobu ne delší, než je nezbytně nutné pro účely správy poplatku (čl. 5 odst. 1 písm. e) nařízení GDPR).

V návaznosti na nařízení GDPR je poskytovatel úplatného pobytu povinen informovat poplatníka poplatku z pobytu, o tom, jak dlouho budou jeho osobní údaje uchovávány.

5.2. Rovný přístup k občanům Evropské unie

Jak bylo uvedeno v části 2.3, dochází u poplatku ze psů o rozšíření okruhu osob, které poplatku podléhají. Poplatníky nově budou i cizinci hlášení k pobytu na území České republiky. Povinnost platit poplatek ze psů, která nově vzniká osobám přihlášeným na území České republiky, je shodná s poplatkovou povinností státních občanů České republiky a jiných fyzických osob s trvalým pobytem na území České republiky, a je proto plně v souladu se zákazem diskriminace na základě státní příslušnosti uvedeném v článku 18 Smlouvy o fungování Evropské unie.

6. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána

Mezinárodní smlouvy, které jsou součástí právního řádu České republiky podle článku 10 Ústavy (vyhlášené mezinárodní smlouvy, k jejichž ratifikaci dal Parlament souhlas a jimiž je Česká republika vázána), mají z hlediska hierarchie právních předpisů aplikační přednost před zákony a právními předpisy nižší právní síly. Stanoví-li tedy mezinárodní smlouva podle článku 10 Ústavy něco jiného než zákon, použije se mezinárodní smlouva. Článek 10 Ústavy tak zaručuje, že při případném nesouladu vnitrostátního práva s mezinárodní smlouvou musí být respektována právě mezinárodní smlouva podle článku 10 Ústavy. Ústavní soud navíc v nálezu publikovaném pod č. 403/2002 Sb. rozhodl, že si tehdy platné mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách zachovávají hierarchickou přednost před zákonem.

6.1. Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod

Navržená právní úprava se dotýká některých práv zakotvených v Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod (viz sdělení č. 209/1992 Sb., dále jen „Úmluva“), a tedy je nutné přistoupit k podrobnějšímu posouzení těchto zásahů a zhodnotit jejich slučitelnost s Úmluvou ve světle jejího výkladu podaného Evropským soudem pro lidská práva.

6.1.1. Právo na respektování soukromého a rodinného života

Závěry z posouzení dopadů navrhované právní úpravy do práva na ochranu soukromí a osobních údajů provedeného v části 5.1 jsou zásadně použitelné i při posuzování zásahů do práva na respektování soukromého a rodinného života.

6.1.2. Právo na účinný prostředek nápravy

Článek 13 Úmluvy zaručuje každému, kdo má za to, že bylo porušeno jeho právo přiznané Úmluvou, právo na účinný prostředek právní nápravy. Navržená právní úprava sama o sobě neobsahuje zvláštní úpravu právních prostředků nápravy zásahu do práva. Lze však užít institutů v obecných předpisech, a to zejména v daňovém řádu.

V případě neoprávněného zásahu způsobeného správcem poplatku má oznamovaná osoba právo na náhradu škody způsobenou nesprávným úředním postupem podle zvláštního zákona.

6.1.3. Zákaz diskriminace

Zákaz diskriminace vyjádřený v článku 14 Úmluvy směřuje proti takovému zacházení, kdy by s osobami, které jsou ve stejném nebo obdobném postavení, bylo zacházeno nerovně, nebo naopak, kdy by s osobami, které se nacházejí v odlišném postavení, bylo zacházeno stejně, a tím by došlo k nerovnému uplatňování práv a svobod garantovaných Úmluvou. Pokud by tento přístup neměl žádné opodstatnění, tedy pokud by nebyl opřen o žádný legitimní a objektivní důvod, byl by diskriminační.

Navrhovaná právní úprava sjednocuje přístup k úředně evidovaným obyvatelům obcí a ukládá jim v návaznosti na to stejná práva a povinnosti.

6.1.4. Celkové zhodnocení navržené právní úpravy

V rámci celkového zhodnocení navržené právní úpravy v kontextu Úmluvy lze konstatovat, že s ohledem na všechny výše uvedené skutečnosti je navrhovaná právní úprava plně slučitelná s touto Úmluvou.

6.2. Mezinárodní pakt o občanských a politických právech

Mezinárodní pakt o občanských a politických právech ze dne 19. prosince 1966, vyhlášený ve Sbírce zákonů pod č. 120/1976 Sb. (dále jen „Pakt“), zakotvuje

- v článku 2 odst. 3 právo domáhat se ochrany před případným zásahem do práv garantovaných Paktem,
- v článku 3 zákaz diskriminace na základě pohlaví,
- v článku 17 zákaz svévolných zásahů do soukromého života a
- v článku 26 zákaz diskriminace na základě dalších důvodů.

Tato práva mají zásadně stejný obsah jako obdobná práva zakotvená v Úmluvě, která byla posuzována výše. Výjimkou je zákaz diskriminace dle článku 26 Paktu. Zatímco zákaz diskriminace zakotvený v Úmluvě má povahu akcesorického práva (tedy se ho lze dovolat pouze spolu s porušením jiného práva), v případě Paktu má zákaz diskriminace povahu neakcesorickou, a tedy se jej lze dovolat přímo. Zhodnocení vztahu k zákazu diskriminace provedené v části 6.1.3. však nezáviselo na tom, zda má toto právo akcesorickou nebo neakcesorickou povahu. Na základě tohoto zhodnocení tedy lze dovodit, že navržená právní úprava je v souladu s článkem 26 Paktu.

S odkazem na výše uvedenou argumentaci k Úmluvě tedy lze konstatovat, že navrhovaná právní úprava je plně slučitelná s Paktem.

6.3. Celkové zhodnocení slučitelnosti

Návrh zákona je plně v souladu s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána.

7. Předpokládaný hospodářský a finanční dopad navrhované právní úpravy

Kvantitativní hodnocení dopadů a přínosů návrhů změn nelze u zákona o místních poplatcích provést v rozsahu obvyklém u ostatních právních předpisů. Místní poplatky jsou pro poplatkové subjekty povinnými až po jejich zavedení na území obce obecně závaznou vyhláškou, přičemž o zavedení jednotlivých druhů poplatků, jejich výši, rozsahu osvobození nebo úlev (tj. o konečném výnosu) rozhoduje zastupitelstvo obce. Přesné vyčíslení tohoto dopadu nelze provést i s ohledem na skutečnost, že neexistují žádné statistické údaje dotčených osob a že obce mají navíc pravomoc určitě okruhy poplatkových subjektů od zpoplatnění osvobodit nebo jim poskytnout úlevu. Je řada obcí, které některé místní poplatky nezavedou, přičemž se nemusí jednat pouze o obce s malým počtem obyvatel. Jednání obcí v tomto směru nelze zcela předjímat.

V případě, že by poplatek z pobytu zavedly ve větším rozsahu i obce, které v současné době nemají zaveden poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt, nebo v případě, že by větší část obcí využila možnosti zvýšit poplatek z pobytu až na 50 Kč, bude mít tato skutečnost dopad na státní rozpočet i na podnikatelské prostředí kvůli vyšším nákladům na služební a pracovní cesty zaměstnanců veřejného i soukromého sektoru. V případě orgánů napojených na státní rozpočet bude tento dopad nižší díky osvobození pro příslušníky bezpečnostních sborů, vojáky v činné službě, státní zaměstnance a zaměstnance státu pobývající v zařízeních obce nebo státu.

8. Zhodnocení dopadu navrhovaného řešení ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů

Zhodnocení dopadů ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů bylo provedeno v části 5.1.

9. Zhodnocení korupčních rizik navrhovaného řešení (CIA)

Obecně lze k navrhované úpravě ve vztahu ke vzniku korupčních rizik uvést následující:

9.1. Identifikace korupčních rizik

a) Přiměřenost

Pokud jde o rozsah působnosti správního orgánu, je rozhodující jak zákonný okruh působností jako takový, tak míra diskrece, kterou zákon při výkonu jednotlivých působností správnímu orgánu umožňuje, resp. jakou míru diskrece zákon předpokládá. Jakýkoli normativní text zakotvující určitou míru diskrece sám o sobě představuje potenciální korupční riziko. Proto se při přípravě takového ustanovení vždy poměřuje nutnost zavedení takové diskrece daného orgánu s mírou zásahu do individuální sféry subjektu, o jehož právech a povinnostech by se v rámci této diskrece rozhodovalo. Navržená právní úprava mění kompetence správních orgánů pouze způsobem, který zpřesňuje rozsah kompetencí stávajících, nebo stávající kompetence ve stejném nebo upraveném rozsahu svěřuje jinému správnímu orgánu, který je schopen tyto kompetence vykonávat efektivněji, anebo zavádí kompetenci novou, a to pouze v rozsahu nezbytném pro úpravu vztahů, které mají být právní úpravou nově regulovány, přičemž míra diskrece je vzhledem k vymezení povinností (ať už zákonem nebo mezinárodní smlouvou) minimální.

b) Standardnost

Navržená právní úprava upravuje pouze standardní nástroje správy poplatků, které navazují na nástroje správy daní obsažené v daňovém řádu.

c) Efektivita

Z hlediska efektivity lze k předložené úpravě uvést, že k uložení i k vynucování splnění povinnosti při správě místních poplatků je věcně a místně příslušný správce místních poplatků. Správce poplatku obvykle disponuje podklady pro vydání daného rozhodnutí i potřebnými odbornými znalostmi a znalostmi místních poměrů, čímž je zaručena efektivní implementace dané regulace i její efektivní kontrola, případně vynucování. Nástroje kontroly a vynucování jsou v oblasti správy poplatků upraveny jako obecné instituty daňového řádu.

d) Odpovědnost

Zvolená právní úprava vždy jasně reflektuje požadavek čl. 79 odst. 1 Ústavy, podle něhož musí být působnost správního orgánu stanovena zákonem.

Odpovědnou osobou na straně správce daně, resp. jiného správního orgánu, je při správě daní vždy úřední osoba. Určení konkrétní úřední osoby je prováděno na základě vnitřních předpisů, resp. organizačního uspořádání konkrétního správního orgánu, přičemž popis své organizační struktury je správní orgán povinen zveřejnit na základě zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů. Totožnost konkrétní úřední osoby je přitom seznatelná zákonem předvídaným postupem (srov. § 12 odst. 4 daňového řádu); úřední osoba je povinna se při výkonu působnosti správního orgánu prokazovat příslušným služebním průkazem.

e) Opravné prostředky

Navržená regulace se týká primárně činnosti obecních úřadů v roli správce místních poplatků, které postupují podle daňového řádu, který stanoví systém opravných prostředků na ochranu legitimního zájmu osob zúčastněných na správě daní.

f) Kontrolní mechanismy

Orgány vykonávající správu místních poplatků, která je výkonem státní správy v přenesené působnosti, současně disponují interním systémem kontroly v rámci hierarchie nadřízenosti a podřízenosti včetně navazujícího systému personální odpovědnosti. V případě vydání nezákonného rozhodnutí či nesprávného úředního postupu je s odpovědností konkrétní úřední osoby spojena eventuální povinnost regresní náhrady škody.

g) Transparentnost

Z hlediska transparentnosti a otevřenosti dat lze konstatovat, že navrhovaná úprava nemá vliv na dostupnost informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů.

9.2. Eliminace korupčních rizik

Navržená regulace byla v kapitole 9.1 analyzována z hlediska sedmi kritérií, pokud jde o identifikaci korupčních rizik. Byl prověřován potenciál korupčního rizika související nejen výhradně s agendou, která je předmětem navržené regulace (správa místních poplatků), ale také širší rámec uvedené agendy (správa daní v širokém smyslu jako celek).

V rámci správy místních poplatků je podstatným faktorem i z hlediska korupčního rizika možnost ovlivnění výše vyměřeného a odvedeného poplatku a případného zvýšení poplatku. Tento faktor se projevuje jak v rovině stanovení výše poplatku, tak i v rovině platební. Pokud jde o dopad navrhovaných změn, lze dopad na vyměření a placení poplatků považovat spíše za marginální. Lze naopak zdůraznit, že informace obsažené v seznamu poplatníků přihlášených na území obce mohou napomoci omezení poplatkových úniků.

V souvislosti s místními poplatky se uplatní standardní rámec pro eliminaci korupčních rizik jako pro oblast správy daní v širokém smyslu. Opatření na eliminaci korupčních rizik lze různě klasifikovat. Rozlišovat lze např. preventivní a represivní opatření, opatření *ex ante* a *ex post*, opatření v rovině právních předpisů (legislativní), nebo v rovině správní praxe (nelegislativní).

V souvislosti s návrhem zákona nejsou zaváděny nové represivní nástroje zaměřené na eliminaci korupčních rizik. Vedle obecného trestněprávního protikorupčního rámce lze blíže připomenout aspekty protikorupčního rámce spojené se státní službou resp. pracovním poměrem úředníků územních samosprávných celků.

Účinná jsou také opatření poplatkového práva (resp. daňového práva v širokém smyslu). Při správě poplatků se uplatňuje zásada neveřejnosti a poplatkové mlčenlivosti podle daňového řádu. Informace o poměrech poplatkových subjektů jsou tak chráněny povinností mlčenlivosti pod hrozbou pokuty do výše 500 000 Kč a nemohou být zpřístupněny veřejnosti. Další represivní sankce jsou stanoveny trestním zákoníkem v případě, že jednání konkrétní úřední osoby nebo skupiny úředních osob naplní podstatu trestného činu, například trestný čin přijetí úplatku.

Za další opatření k eliminaci korupčních rizik lze považovat odpovídající organizační zajištění výkonu příslušné agendy. V souvislosti se správou daní v širokém smyslu, do které patří i správa místních poplatků, se hovoří o tzv. pravidlu čtyř nebo šesti očí. Podle něj by mělo být zajištěno, aby určitý postup úřední osoby byl kontrolován nebo dohlížen jednou nebo dvěma jinými osobami. Takový přístup je v kontextu České republiky běžným standardem, který není potřeba upravovat na úrovni právních předpisů. Existují jistě i další organizační a technická opatření na úrovni veřejné správy, avšak ta nejsou specifická pro tuto agendu.

Pokud jde o zajištění nejlepší správní praxe v dané oblasti, je možné připomenout také úlohu expertních výborů v rámci orgánů Evropské unie, které pravidelně takové aktivity zajišťují.

10. Zhodnocení dopadů na bezpečnost nebo obranu státu

Navrhovaná právní úprava nemá dopad na bezpečnost nebo obranu státu.

II. Zvláštní část

K čl. I

K bodu 1 (část první)

V návaznosti na změnu systematiky se vkládá označení části první, která bude obsahovat výčet místních poplatků (§ 1).

K bodu 2 (§ 1)

Legislativně-technická změna v návaznosti na úpravu znění § 14 upravující zavedení místních poplatků.

K bodu 3 (§ 1 písm. b))

V taxativním výčtu místních poplatků se pod písmenem b) uvádí nový místní poplatek z pobytu, který nahrazuje dosavadní poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt a poplatek z ubytovací kapacity.

K bodu 4 (§ 1 písm. e))

V návaznosti na vtělení poplatku z ubytovací kapacity do poplatku z pobytu se zrušuje odpovídající položka taxativního výčtu místních poplatků. V návaznosti na to se dosavadní písmena e) až h) označují jako písmena e) až g).

K bodu 5 (část druhá, hlava I)

V návaznosti na změnu systematiky se vkládá označení části druhé, která bude obsahovat právní úpravu jednotlivých poplatků, a dále se vkládá označení hlavy I, která bude obsahovat právní úpravu poplatku ze psů (§ 2).

K bodu 6 (§ 2 odst. 1)

Podle stávajícího znění zákona o místních poplatcích bylo možné poplatek ze psů uložit pouze fyzickým osobám, které jsou přihlášeny k trvalému pobytu na území České republiky, a právnickým osobám, které mají sídlo na území České republiky.

Právní úprava poplatku ze psů tak nezahrnovala cizince, kteří se na území České republiky zdržovali a byli vedeni v úředních evidencích. Nově bude možné poplatek ze psů vztáhnout i na cizince, kteří jsou v obci hlášeni. Při tom se používá pojem „přihlášení fyzické osoby“ nově zavedený v § 16c, podle kterého se přihlášením rozumí jak přihlášení k trvalému pobytu, tak hlášení místa pobytu v případě cizinců.

Zároveň se upřesňuje znění věty druhé § 2 odst. 1 tak, aby bylo zjevné, že nejde o definici pojmu držitel, ale o vymezení okruhu možných držitelů.

K bodu 7 (§ 2 odst. 2)

S ohledem na změnu právních předpisů v oblasti sociálního zabezpečení se dané ustanovení terminologicky upravuje, neboť osoby podle předchozí právní úpravy označované jako bezmocné jsou podle stávajícího zákona o sociálních službách označeny za osoby závislé na pomoci jiné fyzické osoby. Jedná se o osoby, které nezbytně nejsou odkázány na využívání psa ke svému doprovodu, jak je tomu u osob nevidomých. Tyto osoby vedou k pořízení psa obdobné osobní pohnutky jako jiné fyzické osoby.

Osvobození osob provozujících útulek, a to bez rozlišení, zda byl zřízen obcí či nikoliv, se upravuje v návaznosti na rozsudek Nejvyššího správního soudu čj. 2 Afs 107/2007-168, který

upozornil na podstatu péče o opuštěné psy, která zjevně nespočívá v podnikání, tj. v činnosti vykonávané za účelem zisku, či v uspokojování vlastních zájmů útulku, nýbrž výhradně ve službě veřejnosti.

Východiskem nové právní úpravy je i úprava občanského zákoníku, podle níž již neexistuje pojetí zvířete jako movité věci, nesleduje se ani jeho hospodářský užitek, ale především povaha živého tvora a možnost vzniku citové vazby k novému pánovi (vlastníkovi). Obecně podle občanského zákoníku dále platí, že nález zvířete oznámí nálezce bez zbytečného odkladu obci, nelze-li z okolností poznat, komu má být vráceno. Osoba, která nalezené zvíře opatruje, pečuje o ně jako řádný hospodář, dokud se ho neujme vlastník. Je-li nalezeno zvíře zjevně určené k zájmovému chovu (typicky pes) a nepřihlásí-li se o ně nikdo do dvou měsíců od vyhlášení nálezů, nabude k němu nálezce vlastnické právo. Prohlásí-li nálezce obci, že zvíře nabýt nechce, a svěří-li obec zvíře neodvolatelně osobě, která provozuje útulek pro zvířata, může tato osoba se zvířetem volně nakládat, pokud se o ně nikdo nepřihlásí do čtyř měsíců ode dne, kdy ji bylo zvíře svěřeno. Ze slov „může volně nakládat“ je možné podle Thöndela¹ dovozovat nabytí vlastnického práva ke zvířeti na straně osoby provozující útulek. V takovém případě by útulek, který nabyl vlastnické právo ke zvířeti, byl rovněž jeho držitelem. Jak Thöndel rovněž uvádí, není vyloučena situace, kdy si obec zvíře ponechá pro vlastní účely (např. dobrý hlídací pes pro ostrahu obecního majetku). Takové řešení však bude zřejmě spíše ojedinělé, neboť péče o zvíře nebo zvířata může být pro obec velmi zatěžující a zákon ji nenutí k tomu, aby tak činila. Situaci bude obec zpravidla řešit právě prostřednictvím zvířecího útulku, jehož cílem a posláním bude především snaha nalézt zvířeti nového pána.

Z výše uvedeného lze dovodit, že závěry Nejvyššího správního soudu, zejména výše uvedená definice podstaty péče o opuštěné psy, korespondují s úpravou občanského zákoníku, přestože nabytí držby vlastnického práva psa na straně útulku není vyloučeno. I nadále lze osvobození všech útulků pro opuštěné psy opírat o neexistenci srozumitelného a rozumného veřejného zájmu na nerovnosti spočívající v osvobození pouze těch útulků, které byly zřízeny obcemi.

V návaznosti na změnu konstrukce snížení poplatku (§ 2 odst. 3), kdy se opouští vazba na těžko prokazatelný jediný zdroj příjmů poplatníka z různých typů důchodů, mezi kterými byl i invalidní důchod, a přechází se na jednoznačné kritérium věku (srov. následující novelizační body). Dále se pro zmírnění dopadů této změny navrhuje zařadit držitele průkazu ZTP, bez ohledu na jejich věk, mezi osoby, které jsou od poplatku zcela osvobozeny.

Pokud jde o pojem útulek pro zvířata, vychází se z jeho vymezení ve veterinárním zákoně.

K bodu 8 (§ 2 odst. 3)

Cílem navrhované úpravy je odstranění pochybností z praxe, a sice zda nárok na využití snížené sazby poplatku ze psů má i poplatník v případě souběhu invalidního, starobního, vdovského nebo vdoveckého důchodu. Stejně tak nastávaly v praxi pochybnosti o tom, zda lze snížení poplatku aplikovat na osoby, které mají jednorázový mimořádný příjem, bez ohledu na to, jak významnou část jeho příjmů tvoří (například odměna za činnost člena volební komise). Tyto pochybnosti nově navržená úprava odstraňuje tím, že snížená maximální zákonná sazba poplatku ze psů nebude nadále vázána na pobírání důchodu (resp. okolnost, že tento důchod představuje jediný zdroj příjmů poplatníka), ale bude vázána na dosažení věku 65 let.

---

¹ THÖNDEL, Alexandr. § 1059 (Nález zvířete ze zájmového chovu). In: ŠVESTKA, Jiří, Jan DVOŘÁK, Josef FIALA aj. *Občanský zákoník: Komentář, Svazek III, (§ 976-1474)* [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2018-2-15]. ASPI_ID KO89_c2012CZ. Dostupné v Systému ASPI. ISSN: 2336-517X.

Většině osob, kterým v současné době svědčí snížení poplatku z toho důvodu, že je některý z důchodů jediným zdrojem jejich příjmů, bude toto snížení svědčit i nadále. Poživatelé starobního důchodu budou mít nárok na sníženou sazbu poplatku na základě svého věku. Hranice 65 let byla zvolena s ohledem na horní hranici důchodového věku (§ 32 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů) tak, aby byl minimalizován dopad této změny na stávající důchodce, kterým snížení sazby poplatku svědčí již nyní.

Nárok na sníženou sazbu u poplatníků, jejichž jediným zdrojem příjmů je invalidní důchod, nelze nahradit věkovým kritériem. Namísto toho se s cílem zpřehlednit právní úpravu a zjednodušit správu poplatku navrhuje osvobodit držitele průkazu ZTP (srov. novelizační bod upravující § 2 odst. 2).

Nelze vyloučit, že navrhovaná právní úprava může mít dopad na určitý počet poživatelů důchodů, nicméně nárok na úlevu může obec těmto osobám zachovat v rámci své samostatné působnosti úpravou sazby ve své obecně závazné vyhlášce. Současně i v tomto případě platí, že obec může v obecně závazné vyhlášce zavést další úlevy (či osvobození), pokud zastupitelstvo obce dospěje k závěru, že se má snížení sazby vztahovat i na další osoby.

Dochází ke zpřesnění ustanovení o výši sazby poplatku za druhého a dalšího psa poplatníka, u které v praxi docházelo k výkladovým problémům, protože nebylo jasné, zda se 50 % zvýšení vztahuje k výši sazby určené obcí v obecně závazné vyhlášce nebo k výši sazby podle zákona.

V současné době se mělo zvýšení vztahovat k výši sazby podle zákona a tento princip má platit i nadále. V rámci vyjasnění legislativního textu však byla konstrukce zvýšení, při zachování věcného obsahu, změněna tak, že nově půjde o speciální sazbu k oběma sazbám uvedeným v odstavci 3 (tedy jak základní sazbě, tak snížené sazbě pro některé poplatníky).

V případě základní sazby tak může sazba pro druhého a dalšího psa činit až 2 250 Kč a v případě snížené sazby až 300 Kč. Zároveň platí, že pokud obec nebude považovat za nutné upravit odchylně sazbu poplatku pro druhého a dalšího psa, může stanovit sazbu poplatku pro libovolný počet psů jednotně.

Zvláštní sazba poplatku má regulační účel vzhledem k počtu psů v obci, kdy se respektuje skutečnost, že i když má na jedné straně držení psa příznivý vliv na jeho držitele (zejména u starších osob, kterým navíc svědčí motivační snížení sazby), tak může na druhé straně větší počet psů v obci mít nepříznivý vliv na život v ní. Z tohoto důvodu je zavedena zvýšená sazba za druhého a dalšího psa poplatníka, a výše tohoto zvýšení se váže k horní hranici sazby poplatku uvedené v zákoně, a nikoliv k sazbě poplatku podle obecně závazné vyhlášky, která může být za prvního psa výrazně pod zákonnou hranicí. V takovém případě by zvýšení o 50 % mělo mizivý dopad a nemohlo by plnit regulační funkci poplatku.

Ustanovení o kratším trvání držení psa se rozšiřuje na obecnější pojem „trvání poplatkové povinnosti“, který zahrne jak držení psa, tak i další okolnosti v jeho životě rozhodné pro výši poplatku, například dosažení rozhodného věku tří měsíců. V takovém případě se poplatek platí již za celý kalendářní měsíc, ve kterém pes dovršil tohoto věku. Dochází tak k odstranění výkladové nejasnosti, zda se v takovém případě má platit poplatek za celý měsíc (obdobné použití ustanovení o držení psa), nebo pouze za kalendářní dny následující po dosažení rozhodného věku.

K bodu 9 (§ 2 odst. 4)

V návaznosti na úpravu § 2 odst. 1, kdy byli mezi držitele psů nově zařazeni i cizinci, se sjednocuje terminologie tak, aby byla s touto úpravou v souladu.

K bodu 10 (hlava II)

Stanoví se nový místní poplatek z pobytu, kterým se nahrazuje dosavadní poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt a poplatek z ubytovací kapacity.

Poplatek z pobytu patří mezi tzv. jednorázové poplatky, nestanovuje se mu proto poplatkové období.

V návaznosti na změnu systematiky se vkládá označení hlavy II, která bude obsahovat právní úpravu poplatku z pobytu (§ 3 až § 3g).

K bodu 11 (§ 3)

Zrušuje se poplatek za lázeňský a rekreační pobyt, který bude plně nahrazen poplatkem z pobytu. Legislativně technická úprava spočívá ve zrušení poznámek pod čarou.

Subjekt poplatku je základním konstrukčním prvkem, který určuje, kdo má poplatkovou povinnost.

Poplatníkem poplatku z pobytu je každá fyzická osoba, která není v obci přihlášená (§ 16c). Pro vznik poplatkové povinnosti je však zároveň rozhodné naplnění předmětu poplatku (§ 3a tohoto zákona a § 3 daňového řádu), tedy skutečnost, že daná osoba v obci pobývá u jednotlivého poskytovatele pobytu po dobu nejvýše 60 po sobě jdoucích kalendářních dnů.

K bodu 12 (§ 3a až 3g)

K § 3a

Předmět poplatku je základním konstrukčním prvkem, který určuje, jaká hospodářská skutečnost podléhá zpoplatnění, a na jeho naplnění je vázán vznik poplatkové povinnosti (srov. § 3 daňového řádu).

K odstavci 1:

Předmětem poplatku z pobytu je krátkodobý pobyt za úplatu u jednotlivého poskytovatele pobytu. Poskytnutí pobytu je synonymem pro ubytování (srov. FILIPEC, Josef, František DANEŠ, Jaroslav MACHAČ a Vladimír MEJSTRÍK. *Slovník spisovné češtiny pro školu a veřejnost: S dodatkem Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky*. Vyd. 4. Praha: Academia, 2005. ISBN 80-200-1446-2. str. 436). Pojem ubytování však záměrně nebyl použit proto, aby nebyl předmět poplatku navázán na uzavření smlouvy o ubytování podle § 2326 an. občanského zákoníku, ale aby byl širší. Součástí definičního znaku smlouvy o ubytování je podmínka, že se ubytování poskytuje v zařízení k tomu určeném. Určením se pak zpravidla rozumí určení podle veřejnoprávních (stavebních) předpisů, tzn. v zařízeních, kde je poskytování ubytování v souladu s kolaudačním rozhodnutím či kolaudačním souhlasem stavebního úřadu (BAJURA, Jan. § 2326 Základní ustanovení. In: ŠVESTKA, Jiří, Jan DVOŘÁK, Josef FIALA aj. *Občanský zákoník: Komentář, Svazek V, (§ 1721-2520)* [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2018-2-21]. ASPI_ID KO89_e2012CZ. Dostupné v Systému ASPI. ISSN: 2336-517X.).

Předmět poplatku z pobytu však má být širší, protože se má vztahovat jak na úplatné poskytnutí ubytování v zařízení k tomu určeném, tak i na poskytnutí úplatného ubytování v prostoru k tomu primárně neurčeném, ať již půjde o úplatné poskytnutí zahrady pro účely stanování nebo pobytu v karavanu, anebo například o úplatné poskytnutí ateliéru. Poplatek z pobytu se pak má vztahovat na poskytnutí úplatného pobytu i na základě jiné než ubytovací smlouvy. Může tak jít například o smlouvu nájemní, nebo o smlouvu nepojmenovanou, jejímž předmětem ale bude úplatné poskytnutí pobytu. Ze všech těchto důvodů byl předmět vymezen širěji a nebylo použito slovo, kterému již občanský zákoník přisuzuje užší význam.

Zpoplatnění pobytu je časově limitováno tak, aby cílilo především na krátkodobé „turistické“ pobyty osob. Takto nastavená délka krátkodobého pobytu zahrnuje jak krátkodobější dovolenou na zotavenou, tak dlouhodobější rekreační pobyty (např. tzv. letní byty) nebo lázeňské pobyty. Dále pak zahrnuje i ubytovávání (pobyty) poskytované v rámci tzv. sdílené ekonomiky. Poplatková povinnost by neměla dopadat na osoby, které se v obci zdržují za účelem dlouhodobějšího pobytu, např. v rámci výkonu zaměstnání, studia, delších sezónních prací, anebo za účelem uspokojení bytových potřeb, ať již na základě nájemního či družstevního vztahu. Na druhou stranu se však má poplatek vztahovat i na tzv. kongresovou turistiku.

U pobytu delšího než 60 dnů není předmět poplatku naplněn, a poplatková, ani evidenční povinnost tak vůbec nevzniká (a to ani pro prvních 60 dnů pobytu). V případě, že pobyt, který měl původně trvat déle než 60 dnů, bude ukončen před uplynutím této doby, bude mít zkrácení pobytu za následek okamžitý vznik poplatkové i evidenční povinnosti, která bude zahrnovat všechny dny pobytu, s výjimkou dne příjezdu.

Pokud jde o posuzování délky poskytnutí úplatného pobytu, je rozhodné trvání nároku na pobyt u stejného poskytovatele pobytu. Není tak rozhodné, zda se daná fyzická osoba v obci skutečně vyskytuje, nebo zda své setrvání v obci krátkodobě přeruší, aniž by přitom ztratila nárok na poskytnutí úplatného pobytu. Naopak posloupnost úplatných pobytů u jednoho poskytovatele, které na sebe bezprostředně navazují, je nutné posuzovat jako pobyt jediný. Není tak možné obcházet poplatek tak, že by byla na každý den pobytu uzavřena zvláštní smlouva o poskytnutí úplatného pobytu, s cílem dosáhnout nulového poplatku, protože se první den pobytu nezapočítává (blíže k tomu u § 3c).

Předmět poplatku z pobytu je pak vázán k jednotlivému poskytovateli pobytu, kterým je zpravidla ubytovatel, ale jak bylo rozvedeno výše, je i zde použit neutrální pojem, protože předmět poplatku naplní i jiná poskytnutí úplatného pobytu, než pouze na základě smlouvy o ubytování. V případě, že by poplatník sjednal současně úplatné poskytnutí pobytu u více poskytovatelů pobytu, vznikla by mu poplatková povinnost vzhledem ke každému z těchto pobytů a poplatek by musel být placen vícekrát. Stejně tak platí, že pokud by poplatník v průběhu pobytu v obci měnil poskytovatele ubytování, ale u žádného by úplatně nepobýval déle než 60 dnů, tak by mu poplatková povinnost vznikla, i kdyby v součtu v obci úplatně pobýval po dobu delší než 60 dnů. Důvodem je snaha o snížení administrativní náročnosti pro poskytovatele pobytu, kteří jsou plátcí poplatku (§ 3f) tak, aby bylo při sjednání úplatného pobytu jasné, zda má být poplatek placen, nebo ne. Zároveň v důsledku vazby předmětu poplatku na jednotlivého poskytovatele není třeba tomuto poskytovateli dokládat skutečnosti o předchozích pobytech v obci.

K odstavci 2:

Z důvodu odstranění možných výkladových nejasností, kdy by mohl být za úplatný pobyt považován například i krátkodobý pobyt obviněného ve vazbě, pokud hradil náklady svého pobytu, se výslovně stanoví, že předmětem poplatku není pobyt, při kterém je na základě zákona omezoována osobní svoboda, tedy zejména výkon vazby, trestu odnětí svobody, ochranného léčení, zabezpečovací detence, ochranné nebo ústavní výchovy, ale ani například pobyt cizinců v zařízení pro zajištění cizinců podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky nebo v jiných detenčních zařízeních.

Důvodem pro vynětí z předmětu je to, že v případě pouhého osvobození od poplatku (čímž by mimo jiného došlo k utvrzení v tom, že tyto pobyty předmět naplňují) by sice takové osoby neměly povinnost platit poplatek, ale na jejich ubytovatele (například vazební věznice nebo zařízení pro zajištění cizinců) by se z důvodu naplnění předmětu poplatku nadále vztahovaly

povinnosti plátce poplatku, například povinnost vést evidenční knihu podle § 3g, podávat ohlášení podle § 14a apod.

K § 3b

Osvobození od poplatku je ostatním konstrukčním prvkem, který omezuje poplatkovou povinnost poplatníků.

K odstavci 1:

Z důvodu, aby poplatek nadměrně nezatížil určité okruhy fyzických osob, navrhuje se pro ně stanovit osvobození přímo v zákoně. Další osvobození a úlevy může i nadále stanovit obec obecně závaznou vyhláškou (srov. § 14 odst. 3 písm. a) a b)).

Navrhuje se osvobození seniorů, a to z důvodu, že dosavadní poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt obsahoval ze sociálních důvodů osvobození pro tento okruh poplatníků. Doporučuje se zachovat kontinuitu i u poplatku z pobytu, neboť se předmět poplatku vztahuje na obdobný okruh poplatníků. V rámci sjednocování podmínek pro osvobození a pro nárok na sníženou sazbu u jednotlivých poplatků, dochází k posunu věkové hranice pro osvobození od poplatku ze 70 na 65 let.

Poplatek z pobytu se má obdobně jako poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt vztahovat na osoby, které pobývají v obci za účelem lázeňského pobytu s výjimkou osob, kterým je z veřejného zdravotního pojištění hrazena komplexní lázeňská léčebně rehabilitační péče podle § 33 odst. 4 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění. Důvodem je snížení finanční zátěže u osob, kterým je z vážných důvodů souvisejících s jejich léčbou předepsána komplexní lázeňská léčebně rehabilitační péče.

Problematikou úplatnosti pobytu v případě komplexní lázeňské léčebně rehabilitační péče se zabýval Nejvyšší správní soud v rozsudku čj. 2 Afs 51/2009–85 ze dne 25. listopadu 2009. Soud dospěl k závěru že „*[p]obytem za úplatu je [...] i pobyt fyzické osoby hrazený plně z prostředků veřejného zdravotního pojištění v rámci komplexní lázeňské péče*“.

Osobám, které pobývají v obci za účelem lázeňského pobytu, vzniká poplatková povinnost i podle stávající právní úpravy. V návaznosti na terminologii zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o zdravotních službách“), se lázeňská péče, plným názvem lázeňská léčebně rehabilitační péče, považuje za následnou lůžkovou péči, která spadá pod souhrnný pojem lůžková péče (srov. § 9 zákona o zdravotních službách), přičemž hospitalizací se podle § 3 odst. 4 zákona o zdravotních službách rozumí doba zpravidla delší než 24 hodin, po kterou je pacientovi přijatému na lůžko ve zdravotnickém zařízení poskytovatele lůžkové péče poskytována lůžková péče. Poskytovatel lázeňské léčebně rehabilitační péče je tak zároveň také poskytovatelem lůžkové péče a osoby podstupující lázeňskou léčebně rehabilitační péči jsou osoby hospitalizované. Z tohoto důvodu nelze od poplatku z pobytu osvobodit všechny osoby hospitalizované ve zdravotnickém zařízení poskytovatele lůžkové péče, ale je nutné vyloučit osoby hospitalizované ve zdravotnickém zařízení poskytovatele léčebně rehabilitační péče.

Dále se navrhuje osvobození osob, které pobývají na území obce za určitými účely. Tyto účely vycházejí ze stávajícího znění zákona. Nově se doplňuje osvobození osob, které pobývají na území obce za účelem výkonu záchranných nebo likvidačních prací podle zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o integrovaném záchranném systému“). Osvobození se tak vztahuje jak na příslušníky složek integrovaného systému, tak na další osoby, které tyto práce vykonávají, ať již povinně, nebo dobrovolně (včetně osob, které by byly osvobozeny od

povinnosti osobní pomoci, ale dobrovolně tuto pomoc vykonávají podle § 26 odst. 4 zákona o integrovaném záchranném systému). Není přitom rozhodné, zda provádění záchranných či likvidačních prací probíhá na území obce, ve které je osobám poskytován pobyt. Osvobození tak dopadne i na situace, kdy není možné pobývat přímo v postižené obci, ale je nutné pobývat v okolí. Rozhodné není ani to, zda v případě dlouhodobějšího pobytu vykonává osoba tyto práce nepřetržitě. Například den volna při dvoutýdenním pobytu, jehož účelem je výkon záchranných nebo likvidačních prací, neruší nárok na osvobození od poplatku.

Podle zákona o integrovaném záchranném systému se záchrannými pracemi rozumí činnost k odvrácení nebo omezení bezprostředního působení rizik vzniklých mimořádnou událostí, zejména ve vztahu k ohrožení života, zdraví, majetku nebo životního prostředí, a vedoucí k přerušení jejich příčin. Likvidačními pracemi se pak podle téhož zákona rozumí činnosti k odstranění následků způsobených mimořádnou událostí. Tyto pojmy blíže upřesňuje Metodická pomůcka Ministerstva vnitra PO-1590/IZS-2003, kterou se doporučují zásady pro jednotné rozlišování a vymezení preventivních, záchranných, likvidačních a obnovovacích (asanačních) prací spojených s předcházením, řešením a odstraněním následků mimořádných událostí.

Podle této metodické pomůcky jsou záchranné práce činnosti, které je při zásahu složek integrovaného záchranného systému po oznámení vzniku nebo neodvratně se blížící mimořádné události nutné provést v místě nasazení složek integrovaného záchranného systému nebo v místě předpokládaných účinků mimořádné události bezprostředně a nejpozději v okamžiku, kdy je to možné s ohledem na zdraví a životy zasahujících osob. Za záchranné práce se považují i činnosti, které umožňují vytvoření přiměřených bezpečnostních podmínek pro ochranu zasahujících osob. Činnosti prováděné po zveřejnění tísňové informace (varovné relace) o neodvratně se blížící mimořádné události v hromadných informačních prostředcích nebo technickými prostředky jednotného systému varování a vyrozumění do okamžiku vzniku škodlivého působení a dopadů mimořádné události, zejména evakuace osob, zvířat a majetku, jsou součástí záchranných prací.

Likvidační práce jsou podle uvedené metodické pomůcky činnosti k odstranění následků způsobených mimořádnou událostí, přičemž následky se rozumí účinky (dopady) působící na osoby, zvířata, věci a životní prostředí. Jsou to činnosti, které je nutno vykonat bez zbytečného odkladu tak, aby složky integrovaného záchranného systému mohly opustit místo zásahu a ukončit zásah, nebo předat místo zásahu k dalšímu užívání, případně k provedení obnovovacích prací a ukončit zásah. Za likvidační práce jsou považovány i některé obnovovací práce, pokud jsou na základě rozhodnutí velitele zásahu výjimečně z důvodů racionality nebo jiných závažných důvodů provedeny v rámci zásahu složek integrovaného záchranného systému. Mezi typické úkony spadající mezi likvidační práce patří zamezení opětovného vzniku další mimořádné události (hlídání požářiště, zabezpečování inženýrských sítí a další), nejnutnější stavební, technické nebo demoliční práce, dekontaminace osob, techniky a prostorů kontaminovaných nebezpečnými látkami, umožnění obnovení alespoň provizorního provozu motorových a kolejových vozidel (odstranění překážek silničního a železničního provozu, vytyčení objízďek, rozřezání stromů padlých na komunikace, omytí vozovky apod.) atd. (blíže viz příloha 1 metodické pomůcky).

Za okamžik ukončení záchranných prací a počátek likvidačních prací lze podle metodické pomůcky orientačně považovat stav, kdy jsou beze zbytku odvrácena bezprostřední rizika vzniklá mimořádnou událostí, je poskytnuta odborná lékařská pomoc poraněným osobám, veterinární pomoc zvířatům postiženým mimořádnou událostí a jsou odstraněny příčiny vzniku mimořádné události.

Stále platí, že obec může v obecně závazné vyhlášce rozšířit okruh osvobození i na další osoby, například všechny lázeňské hosty.

K odstavci 2:

Právní úprava poplatku z pobytu by mohla za určitých podmínek dopadnout i na příslušníky bezpečnostních sborů, vojáky v činné službě a zaměstnance orgánů státní správy pobývajících v obci ve státním či obecním zařízení za účelem výkonu státní správy nebo za účelem plnění jiných povinností, které z tohoto výkonu vyplývají, a to například v případech, kdy jejich příslušníci nebo zaměstnanci přispívají na pobyt (kupříkladu při povinném školení). Tento případný dopad poplatku se navrhuje vyloučit jako nežádoucí.

Osvobození se nevztahuje na zaměstnance vyšších územních samosprávných celků, ani na pracovníky orgánů státní správy, příslušníky bezpečnostních sborů či vojáky pobývajících v zařízeních ve vlastnictví vyšších územních samosprávných celků. I v tomto případě však platí obecná zásada místních poplatků spočívající v tom, že obec může okruh osvobození rozšířit v obecně závazné vyhlášce.

K § 3c

Základ poplatku je základním konstrukčním prvkem, který konkretizuje předmět daně a vyjadřuje ho hodnotou předmětu nebo jinou měrnou jednotkou vztahující se k předmětu.

Základem poplatku z pobytu je počet započatých dní bez započítání dne příjezdu. V důsledku toho základ poplatku odpovídá počtu noclehů, které jsou v rámci pobytu úplatně poskytnuty.

Dnem počátku pobytu se rozumí den, kdy podle smlouvy o úplatném poskytnutí pobytu započalo poskytování tohoto pobytu. Při tom ale platí, že pokud by byl pobyt účelově rozdělen na dílčí pobyty tak, aby v průběhu pobytu nastalo více počátečních dnů nezapočítaných do základu poplatku, ale tyto dílčí pobyty by na sebe bezprostředně navazovaly, tvořila by tato posloupnost pobytů jeden celek. Tento závěr plyne ze zákazu zneužití práva, který v oblasti daňového práva definoval poprvé Nejvyšší správní soud v rozsudku čj. 1 Afs 107/2004-48 ze dne 10. listopadu 2005 takto: „Zneužitím práva je situace, kdy někdo vykoná své subjektivní právo k neodůvodněné újmě někoho jiného nebo společnosti; takovéto chování, jímž se dosahuje výsledku nedovoleného, je jenom zdánlivě dovolené.“ Z nedávné doby pak zneužití práva na straně poplatníka daně judikoval například Krajský soud v Českých Budějovicích v čj. rozsudku 10 Af 566/2012-190 ze dne 11. února 2015, který následně rovněž potvrdil Nejvyšší správní soud. Institut zneužití práva v oblasti práva daňového byl judikován i Soudním dvorem Evropské unie a to poprvé v rozsudku ze dne 21. února 2006, *Halifax*, C-255/02, EU:C:2006:121, který stanovil dvě podmínky, při jejichž kumulativním splnění je možné hovořit o zneužití práva v daňové oblasti: 1. poskytnutí daňového zvýhodnění je v rozporu s cílem ustanovení, na základě kterých je toto zvýhodnění poskytováno a 2. zvýhodnění je výsledkem jednání, jehož hlavním účelem je právě zisk z daňového zvýhodnění.

Spolu s institutem zneužití práva lze nemožnost účelového dělení pobytu na sérii jednodenních pobytů odvodit i ze zásady materiální pravdy (§ 8 odst. 3 daňového řádu). V takovém případě by dnem počátku pobytu byl den počátku prvního z dílčích pobytů.

K § 3d

Sazba poplatku je základním konstrukčním prvkem, který je měřítkem, pomocí kterého se ze základu poplatku vypočte poplatek.

Sazba poplatku se pro první fázi, která bude trvat do konce roku 2020, navrhuje ve výši až 21 Kč za každý započatý den, není-li dnem příjezdu. Konkrétní sazbu poplatku bude nadále

určovat obec v samostatné působnosti, a to s přihlédnutím k místním podmínkám a potřebám obce. Při stanovení maximální výše sazby bylo nutné zohlednit, že jedním poplatkem dojde k nahrazení dvou současných poplatků. Pro první fázi proto sazba odpovídá součtu sazeb obou stávajících poplatků, poplatku za lázeňský nebo rekreační pobyt (15 Kč) a poplatku z ubytovací kapacity (6 Kč). V druhé fázi pak dojde ke zvýšení až na 50 Kč, a to z důvodů blíže popsanych v důvodové zprávě k dalšímu novelizačnímu bodu.

V případě, kdy obec v obecně závazné vyhlášce změní sazbu poplatku, je třeba, aby současně v přechodném ustanovení upravila, jakým způsobem se postupuje v případě, kdy pobyt započne přede dnem nabytí účinnosti novely obecně závazné vyhlášky a skončí po tomto dni. Obdobně musí obec postupovat v případě, kdy upraví zvláštní sazbu pro určité období, například letní prázdniny.

K § 3e

Výpočet poplatku je základním konstrukčním prvkem, ze kterého vyplývá konkrétní postup, jak vypočítat výši poplatku.

Výpočet poplatku z pobytu má standardní podobu součinu jeho základu a sazby. Základ poplatku je ze své povahy již zaokrouhlen na celé dny (srov. textaci „započaté dny“ v § 3c), proto se případně uplatní pouze § 146 daňového řádu, upravující zaokrouhlování, pokud by sazba nebyla vyjádřena v celých korunách.

K § 3f

Pro zjednodušení správy poplatku z pobytu se navrhuje zavést plátce poplatku, který poplatek vybere od poplatníků a odvede jej ve lhůtě stanovené obecně závaznou vyhláškou správci poplatku, tedy obecnímu úřadu. Tento plátce poplatku není povinen podávat hlášení ani vyúčtování podle daňového řádu, neboť mu tuto povinnost zákon o místních poplatcích neukládá.

Ustanovení navazuje na § 233 an. daňového řádu, podle kterého je plátce poplatku, který je podle zákona povinen vybrat poplatek, také povinen vybraný poplatek odvést ve stanovené lhůtě správci poplatku.

Plátcem poplatku je osoba, která poskytla úplatný pobyt, ať už jde o fyzickou nebo právnickou osobu. Může jím však být případně i svěrenský fond nebo jiná jednotka bez právní osobnosti, pokud se dostane do postavení poskytovatele pobytu tím, že pobyt bude poskytnut v zařízení, které je vloženo do tohoto fondu nebo do jiné jednotky.

K § 3g

K odstavci 1:

Z dřívější právní úpravy zůstává plátcí poplatku zachována povinnost vést evidenční knihu. S ohledem na současnou praxi a rozvoj elektronické komunikace ve společnosti je umožněno vést evidenční knihu i v elektronické podobě. V takovém případě je ovšem nutné vést evidenční knihu v takovém programu, resp. takovým způsobem, aby bylo možné i zpětně dohledat všechny provedené změny, a nebylo tak možné údaje o ubytovaných osobách jednoduše bez dalšího smazat (srov. odstavec 3).

Povinnost vést evidenční knihu je zvláštním druhem záznamní povinnosti podle daňového řádu. Pokud plátce poplatku evidenční knihu řádně nepovede, může mu správce poplatku uložit pokutu za nesplnění povinnosti nepeněžitě povahy, a to ve výši až 500 000 Kč.

Vedení evidenční knihy je základním prostředkem, pomocí kterého může správce poplatku ověřit správné plnění poplatkové povinnosti. Vedle toho se však správce poplatku může podle daňového řádu obrátit i na zprostředkovatele ubytování (např. různé servery

zprostředkovávající ubytování u jednotlivých ubytovatelů) s výzvou k poskytnutí údajů nezbytných pro správu poplatku. Takovými údaji může být například informace o tom, komu a pro koho bylo v obci zprostředkováno ubytování. I v tomto případě může správce daně uložit pokutu za nesplnění povinnosti nepeněžitě povahy ve výši až 500 000 Kč.

Do evidenční knihy se zapisují údaje o všech osobách, kterým byl poskytnut úplatný pobyt, bez ohledu na to, zda šlo o poplatníky, nebo ne. Do evidenční knihy se tak budou zapisovat i osoby, které jsou přihlášeny v dané obci. Rovněž se budou zapisovat osoby, kterým svědčí některé osvobození od poplatku.

Poskytovatel úplatného pobytu v souladu s čl. 13 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (tzv. nařízení GDPR) vhodným způsobem informuje osobu poskytující své osobní údaje, tj. poplatníka poplatku z pobytu, o tom, jak dlouho budou její osobní údaje uchovávány.

K odstavci 2:

Výčet skutečností, které mají být vedeny v evidenční knize, je obdobný jako u stávajícího poplatku za lázeňský nebo rekreační pobyt.

Nově se bude evidovat datum narození osoby, které byl poskytnut úplatný pobyt, protože je tento údaj relevantní pro posouzení oprávněnosti uplatněného osvobození.

Dále se bude evidovat důvod pro osvobození, pokud bylo uplatněno, nebo výše poplatku, který byl od poplatníka vybrán.

Rozšiřuje se okruh dokladů, jejichž číslo má být případně uvedeno v evidenční knize. Vedle občanského průkazu a cestovního dokladu, které se evidovaly již podle stávající právní úpravy poplatku za lázeňský nebo rekreační pobyt, se do evidenční knihy případně eviduje číslo dokladů vydávaných cizincům, kteří jsou přihlášení (ve smyslu § 16c) na území České republiky, ze kterých je možné zjistit místo tohoto přihlášení. Výjimku tvoří cestovní doklad vydaný podle zákona č. 329/1999 Sb., o cestovních dokladech, ze kterého nelze místo přihlášení zjistit. Jde však o tradiční prostředek prokazování totožnosti, zakotvený již ve stávajícím poplatku za lázeňský nebo rekreační pobyt, jehož vyloučení by bylo vnímáno adresáty právní úpravy negativně. V případě, že osoba, které byl poskytnut úplatný pobyt, prokáže svou totožnost cestovním dokladem, například cestovním pasem, musí poskytovatel pobytu zjistit místo přihlášení s dostatečnou určitostí jiným způsobem, protože jako plátce poplatku (§ 3f) na svou majetkovou odpovědnost musí vybrat poplatek od všech poplatníků, kterým nesvědčí osvobození. Vedle čísla dokladu se v evidenční knize eviduje i informace o druhu tohoto dokladu.

K odstavci 3:

Ze stávající právní úpravy poplatku za lázeňský nebo rekreační pobyt se zachovává povinnost upravující způsob vedení záznamů. Protože se nově explicitně upravuje možnost vést evidenční knihu v elektronické podobě, je nutné klást na zápisy v evidenční knize vyšší nároky než na zápisy v listinné podobě, protože elektronická podoba vedení záznamů umožňuje relativně snadnější zpětnou manipulaci s nimi. Ideálním řešením tohoto problému by bylo povinné opatřování záznamů uznávaným elektronickým podpisem a kvalifikovaným elektronickým časovým razítkem. S ohledem na široký okruh poskytovatelů pobytu, na které dopadne tato povinnost, a to včetně fyzických osob, které jsou příležitostnými poskytovateli, by však šlo o zjevně neproporcionální opatření. Z tohoto důvodu se navrhuje rozšířit výčet zásad, kterými se řídí způsob vedení záznamů v evidenční knize, s tím, že konkrétní technické řešení se ponechá na konkrétním plátcí poplatku a jeho technických možnostech. Ustanovení

je tak technologicky neutrální. Nové zásady, a sice správnost, úplnost, průkaznost a zachycování způsobem zaručujícím trvalost zápisů, vycházejí z účetní legislativy (§ 8 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů), která čelí stejnému problému. Na rozdíl od účetní legislativy se však nepožaduje připojování podpisového záznamu ke každému zápisu.

K odstavci 4:

Ze stávající právní úpravy poplatku za lázeňský nebo rekreační pobyt se zachovává stávající povinnost uchovávat evidenční knihu po dobu 6 let ode dne provedení posledního zápisu. Doba pro uchovávání záznamů není navázána na lhůtu pro stanovení daně, protože s ohledem na to, že pro každý záznam evidenční knihy běží tato lhůta nezávisle, bylo by pro poskytovatele úplatného pobytu nepraktické a v praxi obtížné sledovat, do kdy má danou knihu uchovávat.

K § 3h

K odstavcům 1 a 2:

Plnění evidenční povinnosti podle § 3g by mohlo být nadměrně zatěžující pro pořadatele velkých kulturních či sportovních akcí, kteří v souvislosti s touto akcí pro její účastníky poskytují úplatný pobyt. Z tohoto důvodu se pořadatelům takové akce navrhuje umožnit plnění evidenční povinnosti ve zjednodušeném rozsahu, který spočívá v tom, že se o poskytnutých pobytech zaznamenávají zásadně pouze souhrnné údaje (odst. 3), přičemž ale ostatní povinnosti podle § 3g zůstávají zachovány, zejména tedy zůstává zachována povinnost uchovávat evidenční knihu po stanovenou dobu (§ 3g odst. 4), zachovávají se požadavky na kvalitu vedených záznamů (§ 3g odst. 3) a evidenční knihu je i v tomto případě možné vést v listinné či elektronické podobě (§ 3g odst. 1).

Evidenční povinnost ve zjednodušeném rozsahu nelze plnit v případech, kdy pobyt neposkytuje přímo pořadatel akce, ale jiná osoba. Na druhou stranu se nevylučuje možnost, aby akci spolupořádalo a pobyt poskytovalo více osob. Možnost vést evidenci ve zjednodušeném rozsahu se však i tak bude vztahovat pouze na pořadatele akce, tedy na osoby, které se v konečném důsledku hospodářsky podílejí na přípravě a uskutečňování akce a zpravidla nesou její zisk, ale i ztrátu. V takovém případě může vzniknout společná poplatková povinnost všem pořadatelům akce, kteří účastníkům pobyt poskytují.

Základem pro možnost vést evidenční povinnost ve zjednodušeném rozsahu je důvodný předpoklad pořadatele akce, že poskytne pobyt alespoň 1000 účastníkům akce, což v první řadě znamená nutnost disponovat dostatečnou ubytovací kapacitou pro účastníky. Dále musí existovat příčinná souvislost mezi účastí na akci a poskytnutým pobytem. Stejně tak musí existovat racionální důvod, na základě kterého pořadatel předpokládá, že poskytne pobyt alespoň 1000 účastníkům akce. Tím může být například počet účastníků každoročně konané kulturní nebo sportovní akce v loňském roce, počet prodaných vstupenek na akci v den podání oznámení, počet poskytnutých pobytů na obdobných akcích apod. Pokud jde o hranici 1000 účastníků, tento parametr vychází jednak ze sdělení festivalové asociace FESTAS. Podle tohoto sdělení se na začátku festivalu, u kterého by evidenční povinnost v klasickém rozsahu činila administrativní potíže, ve velmi krátkém časovém úseku ubytuje v těchto prostorách několik tisíc, u největších festivalů dokonce desítek tisíc účastníků. Bylo rovněž prověřeno, že řádově tisíce účastníků se účastní několikadenních sportovních akcí, kde pobyt poskytuje pořadatel (např. pětidenní závody orientačního běhu).

Nutnou podmínkou pro možnost plnění evidenční povinnosti ve zjednodušeném rozsahu je oznámení záměru takto evidovat správci poplatku, a to nejméně 60 dnů přede dnem zahájení poskytování pobytu. V oznámení musí pořadatel akce také zdůvodnit, na základě čeho se

domnívá, že bude poskytovat pobyt alespoň 1000 účastníkům akce, a musí tuto skutečnost doložit. Lhůta 60 dnů byla zvolena s ohledem na to, že se obci umožňuje v návaznosti na toto oznámení rozhodnutím zakázat plnění evidenční povinnosti ve zjednodušeném rozsahu. Proti tomuto rozhodnutí bude přípustný opravný prostředek, a proto je nutné, aby byl dán dostatečný prostor pro to, aby rozhodnutí mohlo nabýt právní moci i v případě, kdy by do něj byl uplatněn opravný prostředek. S ohledem na obvyklou dobu přípravy takto velké akce nejde o lhůtu nepřiměřeně dlouhou. Lze doplnit, že v souladu s § 109 odst. 5 daňového řádu nemá odvolání proti rozhodnutí správce poplatku o zákazu plnění evidenční povinnosti ve zjednodušeném rozsahu odkladný účinek. Nevydá-li správce poplatku ve lhůtě rozhodnutí, lze evidenční povinnost bez dalšího plnit ve zjednodušeném rozsahu.

K odstavci 3:

Plnění evidenční povinnosti ve zjednodušeném rozsahu snižuje možnost zpětné kontroly plnění poplatkových povinností, a tím tak ztěžuje správu poplatku. Z tohoto důvodu se navrhuje správci poplatku umožnit posoudit oprávněnost záměru plnit evidenční povinnost ve zjednodušeném rozsahu a případně toto plnění zakázat. Zákaz plnění evidenční povinnosti ve zjednodušeném rozsahu musí mít formu rozhodnutí podle daňového řádu. To mimo jiného znamená, že jej správce poplatku musí odůvodnit a že na něj lze uplatnit odvolání. Důkazní břemeno v souladu s § 92 daňového řádu zásadně tíží plátce poplatku. Správce poplatku je povinen rozhodnout o případném zákazu zjednodušené evidence bezodkladně, nejpozději však do 15 dnů ode dne podání oznámení, což je standardní lhůta pro vydání zákazu v případě ohlašovacího principu (srov. např. § 108 zákona č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách, ve znění pozdějších předpisů). Pokud v této lhůtě zjednodušenou evidenci správce poplatku nezakáže, může plátce poplatku vést evidenci ve zjednodušeném rozsahu.

K odstavci 4:

Odstavec 4 je při plnění evidenční povinnosti ve zjednodušeném rozsahu ve vztahu speciality k § 3g odst. 2. Zjednodušený rozsah plnění evidenční povinnosti spočívá v tom, že se vedou údaje o kulturní nebo sportovní akci a o místech a zařízeních, ve kterých se poskytuje pobyt. O samotných poskytnutých pobytech se pak bude evidovat pouze jejich celkový počet a celková výše vybraného poplatku. Tyto údaje budou agregovány podle jednotlivých dní a zařízení nebo míst, kde byl pobyt poskytnut. Protože se i v tomto případě uplatní osvobození jednotlivých poplatníků, jsou pak údaje agregovány také podle důvodů osvobození.

Příklad:

Název akce:	Folkové Kotěhůlky		
Druh akce	Hudební festival		
Počátek akce:	5. července 2020	Konec akce:	7. července 2020

Zařízení nebo místa, ve kterých se poskytuje pobyt:			
Název:	Stanové městečko A	Umístění:	Louka na pozemku parc. č. 123/2 v k. ú. Kotěhůlky
Název:	Stanové městečko B	Umístění:	Louka na pozemku parc. č. 123/9 v k. ú. Kotěhůlky
Název:	Tělocvična	Umístění:	Sokolovna TJ Sokol Kotěhůlky

Den	Zařízení	Počet osob	Osvobození	Poplatek celkem
5. července 2020	Stanové městečko A	950	-	47 500 Kč
5. července 2020	Stanové městečko A	5	§ 3b písm. c)	0 Kč
5. července 2020	Stanové městečko B	100	-	5 000 Kč
5. července 2020	Tělocvična	80	-	4 000 Kč
5. července 2020	Tělocvična	10	§ 3b písm. a)	0 Kč
5. července 2020	Tělocvična	30	§ 3b písm. c)	0 Kč
6. července 2020	Stanové městečko A	1020	-	51 000 Kč
7. července 2020	Stanové městečko A	150	-	7 500 Kč

K bodu 13 (§ 3d)

Navrhuje se od roku 2021 zvýšit maximální sazbu poplatku z pobytu z 21 Kč (viz výše) na 50 Kč za každý započatý den, není-li dnem příjezdu. Tato změna se uplatní ve druhé fázi zvýšení maximální sazby poplatku z pobytu, která nastane od 1. ledna 2021 (srov. čl. III). Návrh odpovídá skutečnosti, že v souvislosti se zvýšeným turistickým ruchem se zvyšují náklady obcí na udržování lázeňské a jiné infrastruktury obce (kolonády, parky, místní komunikace, nároky na čistotu apod.). Při určování maximální výše poplatku byla zohledněna skutečnost, že obec může v samostatné působnosti stanovit konkrétní výši poplatku. Nepředpokládá se, že by obce využívaly nejvyšší možnou sazbu stanovenou zákonem bez přihlédnutí k místním podmínkám a potřebám obce. Samotná obec musí při stanovení poplatku zvážit, zda dojde k úměrnému zatížení fyzických osob přechodně a krátkodobě pobývajících v obci, tj. porovnat, zda jim předpokládané výnosy z poplatku převýší vyvolané náklady spojené s jeho správou, popř. zda nebudou mít negativní sekundární dopad na cestovní ruch v daném území. Provedení takovéto lokální analýzy je i nadále založeno na diskreci obcí, které znají místní podmínky a preference jejich obyvatel i potenciálních účastníků. Na základě těchto skutečností lze důvodně předpokládat, že sazba těchto poplatků bude v takové výši, aby byla ekonomicky výhodná jak pro obec, tak pro osoby zdržující se v obci krátkodobě a zároveň za úplatu.

K bodu 14 (hlava III)

V návaznosti na změnu systematiky se vkládá označení hlavy III, která bude obsahovat právní úpravu poplatku za užívání veřejného prostranství (§ 4).

K bodu 15 (§ 4 odst. 1)

Předpokládá se, že navrhovaná úprava povede ke snížení možnosti spekulativního jednání některých pořadatelů akcí, kteří sice prohlásí, že akce je pořádána za účelem získání finančních prostředků na charitu nebo veřejně prospěšné účely, ale ve svém důsledku žádný finanční výtěžek na tuto činnost neodvedou, neboť prohlásí, že akce konaná za uvedeným účelem nebyla úspěšná a nepřinesla žádné finanční prostředky. Dále se provádí formální sjednocení s § 6 odst. 1, kde je explicitně uvedeno, že na charitativní nebo veřejně prospěšné účely musí být odveden (resp. dříve určen) celý výtěžek.

K bodu 16 (§ 4 odst. 3)

Vedle držitelů průkazu ZTP se nově osvobozují i držitelé průkazu ZTP/P. Vzhledem k tomu, že držitelé průkazu ZTP/P mají vyšší stupeň postižení, než držitelé průkazu ZTP, není logické, aby byly osvobozeny osoby s nižším stupněm postižení a osoby s vyšším stupněm postižení osvobozeny nebyly.

K bodu 17 (hlava IV)

V návaznosti na změnu systematiky se vkládá označení hlavy IV, která bude obsahovat právní úpravu poplatku ze vstupného (§ 6).

K bodu 18 (§ 6 odst. 1)

Předpokládá se, že navrhovaná úprava povede ke snížení možnosti spekulativního jednání některých pořadatelů akcí, kteří sice prohlásí, že akce je pořádána za účelem získání finančních prostředků na charitu nebo veřejně prospěšné účely, ale ve svém důsledku žádný finanční výtěžek na tuto činnost neodvedou, neboť prohlásí, že akce konaná za uvedeným účelem nebyla úspěšná a nepřinesla žádné finanční prostředky.

K bodu 19 (§ 7)

Zrušuje se ustanovení, které upravuje místní poplatek z ubytovací kapacity, neboť je nahrazen místním poplatkem z pobytu.

K bodu 20 (hlava V)

V návaznosti na změnu systematiky se vkládá označení hlavy V, která bude obsahovat právní úpravu poplatku za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst (§ 10).

K bodu 21 (§ 10 odst. 1)

V souvislosti se zavedením pojmu „přihlášení fyzické osoby v obci“ v § 16c se rozšiřuje okruh osob, které nebudou platit poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst.

K bodu 22 (hlava VI)

V návaznosti na změnu systematiky se vkládá označení hlavy VI, která bude obsahovat právní úpravu poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů (§ 10b).

K bodu 23 (§ 10b odst. 1 písm. a))

Legislativně-technická změna související se zavedením pojmu „přihlášení fyzické osoby v obci“ v § 16c. Věcný obsah ustanovení zůstává touto změnou nedotčen.

K bodu 24 (§ 10b odst. 1 písm. b))

Legislativně-technická změna související se zavedením pojmu „přihlášení fyzické osoby v obci“ v § 16c. Věcný obsah ustanovení zůstává touto změnou nedotčen.

K bodu 25 (§ 10b odst. 2)

Legislativně-technická změna navázaná na zavedení označení obecního úřadu jako správce poplatku (§ 15).

K bodu 26 (§ 10b odst. 4)

Legislativně-technická změna související se zavedením pojmu „přihlášení fyzické osoby v obci“ v § 16c. Věcný obsah ustanovení zůstává touto změnou nedotčen.

K bodu 27 (§ 10b odst. 6)

Legislativně-technická změna související se zavedením pojmu „přihlášení fyzické osoby v obci“ v § 16c. Věcný obsah ustanovení zůstává touto změnou nedotčen.

K bodu 28 (hlava VII)

V návaznosti na změnu systematiky se vkládá označení hlavy VII, která bude obsahovat právní úpravu poplatku za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace (§ 10c).

K bodu 29 (§ 10c)

Legislativně-technické zpřesnění ustanovení v návaznosti na novou systematiku zákona sledující princip, že každý poplatek by měl být v rámci určitého ustanovení označen svým názvem.

K bodu 30 (§ 10c odst. 3 a poznámka pod čarou č. 18)

Ustanovení se uvádí do souladu se zákonem č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů. Rušená poznámka pod čarou č. 18 odkazovala na již zrušený zákon, a proto byla zrušena.

K bodu 31 (část třetí)

V návaznosti na změnu systematiky se vkládá označení části třetí, která bude obsahovat ustanovení upravující správu místních poplatků (§ 11, § 12 a § 14a až § 16b) a ustanovení upravující možnost zavedení místních poplatků obcí (§ 14).

K bodu 32 (§ 11 odst. 1 až 3)

Legislativně-technická změna navázaná na zavedení označení obecního úřadu jako správce poplatku (§ 15).

K bodu 33 (§ 11 odst. 3)

Protože zvýšení poplatku plní obdobnou funkci jako úrok z prodlení resp. penále, stejně jako úrok z prodlení resp. penále sleduje osud poplatku (srov. § 2 odst. 5 daňového řádu).

K bodu 34 (§ 12 odst. 2)

Legislativně-technická změna navázaná na zavedení označení obecního úřadu jako správce poplatku (§ 15).

K bodu 35 (§ 14)

K odstavci 1:

V návaznosti na § 8 zákona o obcích platí, že je-li upravena působnost obcí a není stanoveno, že jde o přenesenou působnost obce, platí, že jde vždy o samostatnou působnost. Z tohoto důvodu je ustanovení o samostatné působnosti obce při zavádění místních poplatků nadbytečné. To podporuje i to, že se obecně závazné vyhlášky podle § 10 zákona o obcích vydávají pouze v samostatné působnosti.

Ustanovení bylo převedeno do jednotného čísla. Došlo k úpravě použitého pojmosloví, kdy nově bude používán pro výraz vyjadřující skutečnost, že určitá záležitost má být upravena v obecně závazné vyhlášce (pojem „zavede“) a nebude již používán pojem „stanoví“, který je při správě daní vyhrazen pro vyměření a doměření daně.

K odstavci 2:

Ustanovení upravuje obecné obligatorní náležitosti obecně závazné vyhlášky ohledně všech poplatků, které tato vyhláška zavádí. Jak sazbu poplatku, tak splatnost poplatku uvádí obec v obecně závazné vyhlášce i dnes.

U sazby bylo pro nadbytečnost vypuštěno slovo „konkrétní“. Tato skutečnost nic nemění na tom, že obec musí určit konkrétní výši sazby poplatku v rámci zákonného rozmezí.

K odstavci 3:

Ustanovení obsahuje další náležitosti obecně závazné vyhlášky, které může obec u jednotlivých poplatků, které tato vyhláška zavádí, fakultativně upravit. U náležitostí uvedených v písm. b) a e) nedochází k žádné změně oproti stávajícímu stavu. U ostatních náležitostí dochází zásadně pouze ke změně legislativního vyjádření bez změny jejich věcné podstaty, s výjimkou uplatňování paušálních sazby resp. výše poplatku (srov. níže).

V písmenu a) se doplňuje slovo „další“, aby bylo nepochybné, že obec může v obecně závazné vyhlášce upravit osvobození nad rámec okruhu osvobození uvedených v zákoně. Důvodem pro doplnění tohoto slova je sjednocení legislativní techniky s písmenem e), které také umožňuje obci rozšířit okruh způsobů placení nad rámec způsobů podle daňového řádu.

V případě upravení dalšího osvobození může obec upravit i podmínky pro vznik nároku na toto osvobození. Pokud chce obec například osvobodit poplatníky pobývající dlouhodobě v zahraničí, musí určit, jakým způsobem se má tato skutečnost dokládat.

V písmenu c) se explicitně normuje možnost obce vyloučit povinnost podat ohlášení (srov. § 14a). Pokud tak obec neučiní, bude poplatník (případně plátce poplatku) povinen ohlášení ohledně tohoto poplatku podat.

Možnost danou písmenem d) lze využít pouze u poplatků, u nichž zákon připouští upravení paušální sazby (srov. § 4 odst. 4) nebo výše poplatku (srov. § 6 odst. 3 a § 10 odst. 3). V případě poplatků, u kterých si může poplatník zvolit, zda použije standardní sazbu poplatku, nebo zda namísto toho uplatní paušální sazbu anebo výši tohoto poplatku, je v případě zavedení této paušální sazby nebo výše poplatku obec povinna v obecně závazné vyhlášce upravit i způsob, jakým poplatník provede tuto volbu.

Obec dále může v obecně závazné vyhlášce prodloužit lhůtu pro ohlášení změn z výchozích 15 dnů na lhůtu delší (srov. § 14a odst. 4).

K odstavci 4:

Navrhované ustanovení přebírá úpravu ze stávajícího § 14 odst. 2 poslední věty. Dále se explicitně doplňuje, že v případě zavedení místního poplatku za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst, obec určí v obecně závazné vyhlášce tato vybraná místa. Bude tak zcela postaveno najisto, jaká vybraná místa podléhají zpoplatnění.

K bodu 36 (§ 14a odst. 1)

Nově se upravuje povinnost podat ohlášení, pokud tuto povinnost obec v obecně závazné vyhlášce nevyloučí (tzv. model opt-out). Nejde o věcnou změnu, protože tato povinnost vyplývá i ze stávající úpravy zákona o místních poplatcích, není v něm však explicitně uvedena. Zároveň se doplňuje explicitní vyjádření toho, kdo podává ohlášení v případě poplatků, které mají jak poplatníka, tak plátce poplatku.

K bodu 37 (§ 14a odst. 2 písm. a))

Jedná se o upřesňující legislativně-technickou úpravu ustanovení tak, aby terminologicky odpovídalo příslušným ustanovením daňového řádu a občanského zákoníku.

K bodu 38 (§ 14a odst. 2 písm. c))

Pojem „stanovení výše poplatkové povinnosti“ se nahrazuje širším pojmem „stanovení poplatku“.

K bodu 39 (§ 14a odst. 4)

Obce nově získávají možnost prodloužit v obecně závazné vyhlášce lhůtu pro oznámení změn údajů uvedených v ohlášení. Není-li tato lhůta v obecně závazné vyhlášce upravena, platí zákonná lhůta pro oznámení změn, která činí 15 dní.

K bodu 40 (§ 14a odst. 5)

Ustanovení nově explicitně řeší situace, kdy správce poplatku disponuje určitými údaji potřebnými pro správu poplatku, a to na základě toho, že si zřídil automatizovaný přístup do rejstříků a evidencí umožňující takové údaje automatizovaným způsobem zjistit (např. přístup podle § 16 zákona o místních poplatcích nebo podle § 57 ve spojení s § 58 odst. 2 daňového řádu). V případě takových údajů není vhodné, aby jejich neposkytnutí poplatkovým subjektem v rámci ohlašovací povinnosti bylo sankcionováno ztrátou nároku na osvobození (srov. odstavec 6).

Vzhledem k tomu, že okruh těchto údajů se může u jednotlivých správců poplatků lišit, je třeba, aby jednotliví správci seznámili poplatkové subjekty s tím, jaké údaje mají tímto způsobem k dispozici. Za tímto účelem se stanoví, že správce poplatku zveřejní okruh těchto údajů na své úřední desce. Z § 26 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, pak vyplývá povinnost správce poplatku zveřejnit tyto údaje i způsobem umožňujícím dálkový přístup.

K bodu 41 (§ 14a odst. 6)

Legislativně-technická změna v návaznosti na posun v číslování odstavců.

Chybný odkaz uvedený v dosavadním odstavci 2 (nově odstavec 3) není třeba měnit, protože posunem odstavců došlo k opravě této chyby.

K bodu 42 (§ 15)

Dochází ke sloučení stávajícího § 14 odst. 3 a § 15.

K odstavci 1:

Explicitně se normuje, kdo je správcem místních poplatků. V současné době tato skutečnost vyplývá z toho, že § 14 odst. 3 uvádí, že řízení o poplatcích vykonává obecní úřad. V této souvislosti je vhodné pojem „řízení o poplatcích“ nahradit pojmem „správa poplatků“, který je širší, neboť správa zahrnuje nejenom řízení, ale i jiné postupy při správě poplatků. Jde o obvyklé vyjádření pravomoci orgánu veřejné moci při správě daní, poplatků a jiných peněžitých plnění podle daňového řádu. Není nutné stanovovat, že správu poplatku vykonává obecní úřad té obce, která jej na svém území zavedla, protože to plyne již z § 61 zákona o obcích a *a contrario* i z § 64 a § 66 zákona o obcích.

K odstavci 2:

Odstavec 2 vychází ze stávajícího znění § 15. V návaznosti na § 8 zákona o obcích platí, že je-li upravena působnost obcí a není stanoveno, že jde o přenesenou působnost obce, platí, že jde vždy o samostatnou působnost. Proto je nutné výslovně zakotvit, že správa poplatků je výkonem přenesené působnosti obce.

K bodu 43 (§ 16 odst. 1)

V odstavci 1 úvodní části ustanovení se pojem „řízení“ nahrazuje pojmem „správa“, který je širší, neboť správa zahrnuje nejenom řízení, ale i jiné postupy při správě poplatků. Není účelné, aby využívání údajů bylo omezeno pouze na řízení.

K bodu 44 (§ 16 odst. 2 písm. d))

Podle § 44 odst. 1 daňového řádu se fyzické osobě doručuje mimo jiného na její adresu evidovanou v informačním systému evidence obyvatel, na kterou mají být doručovány písemnosti. Z tohoto důvodu se navrhuje doplnit oprávnění správce poplatku přistupovat k této adrese, a to i v systému základních registrů.

K bodu 45 (§ 16 odst. 2 písm. h))

V rámci revize ustanovení o údajích využívaných při správě místních poplatků se doplňuje jako jeden z využívaných údajů referenční údaj registru obyvatel týkající se zpřístupněné datové schránky. Tento referenční údaj nebyl v základních registrech veden od počátku, a proto ani nebyl obsažen v novele, která výčet využívaných referenčních údajů do zákona o místních poplatcích zavedla (zákon č. 142/2012 Sb.). Údaje týkající se datové schránky jako výchozího komunikačního prostředku s poplatkovým subjektem (srov. § 39 odst. 1 písm. b) daňového řádu a § 42 daňového řádu) jsou údaji, který by správce místního poplatku měl mít k dispozici.

V této souvislosti bylo provedeno i posouzení potřebnosti doplnění ustanovení týkajícího se přístupu do základního registru osob (základní registr právnických osob, podnikajících fyzických osob a orgánů veřejné moci), které v současné době není v § 16 explicitně uvedeno, protože subjektem místních poplatků mohou být i právnické osoby (srov. např. poplatek ze psa). V návaznosti na § 61 odst. 1 zákona č. 111/2009 Sb., o základních registrech, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o základních registrech“) do tohoto základního registru mají prostřednictvím agendových informačních systémů správci místních poplatků přístup v potřebném rozsahu již dnes. Z tohoto důvodu zvláštní úprava přístupu do registru osob nebyla doplněna.

K bodu 46 (§ 16 odst. 3 písm. h))

Podle § 44 odst. 1 daňového řádu se fyzické osobě doručuje mimo jiného na její adresu evidovanou v informačním systému evidence obyvatel, na kterou mají být doručovány písemnosti. Z tohoto důvodu se navrhuje doplnit oprávnění správce poplatku přistupovat k této adrese, a to v informačním systému evidence obyvatel (s ohledem na § 16 odst. 5 se však primárně bude používat údaj o doručovací adrese ze základního registru obyvatel).

K bodu 47 (§ 16 odst. 3 písm. i) až l))

Stávající § 16 odst. 3 písm. i) se aktualizuje tak, aby bylo v souladu s § 3 odst. 3 písm. k) zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o evidenci obyvatel“). Při tom se používá standardní textové ustanovení sloužících k přístupu k informacím v agendových informačních systémech.

Pokud vznikl nedoplatek na poplatek, přechází podle § 12 odst. 1 a 2 poplatková povinnost z poplatníka omezeného ve svéprávnosti, kterému byl jmenován opatrovník spravující jeho jmění, na tohoto opatrovníka. Z tohoto důvodu se navrhuje, aby měl správce poplatku přístup do evidence obyvatel, pokud jde o položky upravující informaci o omezení svéprávnosti a osobě opatrovníka.

K bodu 48 (§ 16 odst. 4 písm. h) až k))

S ohledem na sjednocení právní úpravy zpoplatnění cizinců se navrhuje sjednocení i v otázce souvisejících údajů z informačního systému cizinců, a proto se nově budou správci poplatku z informačního systému cizinců poskytovat informace o doručovací adrese, o omezení svéprávnosti a o rodičích a dalších zákonných zástupcích cizince, na které podle § 12 odst.

1 a 2 může přejít poplatková povinnost. Na rozdíl od informačního systému evidence obyvatel se však v informačním systému cizinců neeviduje údaj o ustanoveném opatrovníkovi. Proto se ani do odstavce 4 nedoplňuje přístup k informacím o poplatníkovi a správce poplatku jej tak případně pro účely přechodu poplatkové povinnosti bude nucen vyhledat jiným způsobem.

K bodu 49 (§ 16 odst. 5)

Charakter některých poplatků vede k tomu, že poplatníkem poplatku je každá osoba v obci (například všechny fyzické osoby přihlášené v obci jsou poplatníkem poplatku podle § 10b). Někteří správci místních poplatků se však setkali v praxi s odmítnutím přístupu k jejich seznamu, protože takový způsob přístupu ze zákona nevyplýval.

Z tohoto důvodu se zakotvuje pravomoc správce místních poplatků takový seznam získat. Takový seznam lze získat pouze v rozsahu pro plnění konkrétního úkolu při výkonu působnosti správce místních poplatků, aby bylo minimalizováno riziko zneužití takového přístupu.

K bodu 50 (§ 16a a 16b odst. 1)

Legislativně-technická změna navázaná na zavedení označení obecního úřadu jako správce poplatku (§ 15).

K bodu 51 (16b odst. 3)

Legislativně-technická změna navázaná na zavedení označení obecního úřadu jako správce poplatku (§ 15).

K bodu 52 (část čtvrtá, § 16c)

V návaznosti na změnu systematiky se vkládá označení části čtvrté, která bude obsahovat společná a závěrečná ustanovení.

V souvislosti se sjednocením právní úpravy místních poplatků ve vztahu k občanům České republiky a cizincům, pokud jde o úřední evidenci místa jejich pobytu, se zavádí nový souhrnný pojem „přihlášení fyzické osoby“, který vychází z dosavadního § 10b odst. 1 písm. a). Tento pojem v sobě zahrnuje jak přihlášení k trvalému pobytu podle zákona o evidenci obyvatel, tak ohlášení místa pobytu podle zákonů upravujících pobyt cizinců na území České republiky, azyl nebo dočasnou ochranu cizinců. Nově se tento institut přihlášení fyzické osoby použije v právní úpravě poplatku ze psů (§ 2), poplatku z pobytu (§ 3) a poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů (§ 10b).

Pojem přihlášení fyzické osoby se zavádí pouze pro účely místních poplatků, nikoli pro účely celého právního řádu. Tento způsob vymezení však umožňuje použít jej přímo v obecně závazných vyhláškách obcí v oblasti místních poplatků, aniž by jej bylo nutné v nich zvláště zavádět.

K čl. II

Přechodným ustanovením je řešena účinnost dosavadní a nové právní úpravy. Pro poplatkové povinnosti a práva a povinnosti s nimi související vzniklé přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, platí dosavadní právní předpisy, tj. použije se zákon o místních poplatcích a obecně závazné vyhlášky vydané na základě jeho zmocnění, ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto (navrhovaného) zákona.

K čl. III

Navrhované nabytí účinnosti zákona je ke dni 1. ledna 2020. Toto datum nabytí účinnosti poskytne dostatečný časový prostor pro obce, aby přijaly nové obecně závazné vyhlášky

zejména v souvislosti se zavedením nového poplatku z pobytu. Druhá fáze, ve které dojde ke zvýšení maximální sazby poplatku z pobytu z 21 Kč na 50 Kč, má nastat od 1. ledna 2021, což řeší odložená účinnost ustanovení čl. I bodu 13.

V Praze dne 12. září 2018

Předseda vlády:
Ing. Andrej Babiš v. r.

Ministryně financí:
JUDr. Alena Schillerová, Ph.D., v. r.